

"AVE MARIA"

je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v Ameriki in porok zvestobe kat. Cerkvi.

Naročniki so deležni vseh duhovnih dobrot in milosti frančiškanskega komisarijata.—
Naročnina \$3.00, z u n a j
Združenih držav \$3.50.

Za naročnike in dobrotnike se bere vsakl' mesec sv. maša.

April 1929.

Z Bogom in Marijo za narod!

21. letnik.

Rimsko vprašanje -- rešeno.

Dr. o. Stanko Marija Aljančič, O.F.M.

VEČINI bravk in bravcev lista Ave Maria je gotovo znano, kaj je rimsko vprašanje. Ko so 20. septembra 1870 italijanske čete pod vodstvom generala Rafaela Cadorne, očeta pred kratkim umrlega maršala Luigi Cadorne, zavzele po kratkem boju papeški Rim ter je bila tako s sodelovanjem svetovne framasonerije končno ustvarjena "zedinjena Italija" pod žezlom dinastije Savoja, je poglavar katoliške Cerkve postal jetnik v Vatikanu. Papeži prizadetega jim nasilja niso nikoli priznali, temveč slovesno protestirali proti krivici, proti kateri se niso mogli braniti z drugim kot samo z duhovnim orožjem. Pij IX. je izobčil iz Cerkve kralja Viktorja Emanuela II. ter vodje revolucije. Ostale države se niso brigale; "ali niso hotele, ali morda niso mogle", kakor se je te dni (11. februarja) izrazil Pij XI. v nagovoru rimskim župnikom in postnim pridigarjem, preprediti padca papeževe države. — Pač so se pozneje večkrat trudili katoličani različnih narodov, zlasti Nemci in Francozi, da bi se sramotno in sv. Očeta ponižujoče rimsko vprašanje rešilo, toda bil je glas vpijočega v puščavi. Poskus zblizanja pod Leonom XIII. se je izjalovil.

Te izkušnje so nagnile sedanjega papeža, da je začel pogajanja z italijansko vlado v največji tajnosti in brez vsakega posvetovanja z diplomatskimi zastopniki pri Sv. Stolici akreditiranih držav. Pogajanja so se začela na praznik sv. Frančiška Asiškega, dne 4. oktobra 1926, katerega dne je predsednik vlade Mussolini oficijelno pooblastil drž. svetnika Domenico Barone, da nadaljuje uradno privatne in zaupne razgovore, začete že 6. avgusta istega leta. Sv. Stolicu je zastopal odvetnik in papeški svetnik prof. Francesco Tacelli, brat berlinskega

nuncija Tacellija, ki je dobil enako opolnomočenje od kardinala tajnika Petra Gasparrija s poverilnimi pismi od 6. in 24. oktobra 1926. Pogajanja so se nadaljevala v najstrožji tajnosti do 6. novembra 1928. Vršilo se je nad 200 sestankov, na katerih sta zastopnika razpravljala o vseh podrobnostih težavnega državno-pravnega vprašanja, katerega rešitev je s pismi italijanskega kralja Viktorja Emanuela III. od 22. novembra 1928 in papeža Pija XI. od 25. istega meseca stopila v odločilni stadij. Vatikan je stavil pogoj, da se obenem s pogodbo med Sv. Stolicu in Italijo rešijo tudi vsa verska in cerkveno-politična vprašanja potom istočasno sklenjenega konkordata, na kar je vlada pristala. Tedaj je državni svetnik Barone nenadoma zbolel in 4. januarja t. l. umrl. Toda že 8. januarja so se pogajanja nadaljevala med predsednikom vlade Mussolinijem in odvetnikom Pacellijem, ki so tudi dovedla do uspešnega zaključka. V ponedeljek, 11. februarja 1929 opoldne, sta v lateranski palači kardinal tajnik Peter Gasparri kot zastopnik papežev, in ministrski predsednik Benito Mussolini kot zastopnik laškega kralja, podpisala politično pogodbo, ki končnoveljavno razrešuje "rimsko vprašanje", dalje konkordat med Sv. Stolicu in italijansko državo ter finančno konvencijo, s katero se urejuje finančno razmerje med obema pogodbenikoma z ozirom na dogodke l. 1870-71.

Na podlagi teh pogodb italijanska država razveljavlja takozvano garancijsko postavo, ki je papežu puščala Vatikan in baziliko sv. Petra ter mu v odškodnino za odvzeto ozemlje odmerjala letno določeno vsoto. Ta postava, ki je papeži niso nikoli priznali, se je sedaj umaknila novi državnopravni pogodbi, sprejeti in priznani od obeh suverenih sil. —

Italija nadalje prizna načelo in izvrševanje najvišje jurisdikcijske oblasti papeževe nad določenim ozemljem, imenovanim "Vatikansko mesto" (La Citta del Vaticano), plača gotovo vsoto tudi kot odškodnino za izgubljene papeške provincije ter odvzeto cerkveno posest. Nasprotno pa Sveta Stolica izjavlja, da smatra rimsko vprašanje končno veljavno rešeno ter prizna kraljevino Italijo v njeni sedanjih državni obliki in ustavi.

Tako se je glasil kratki komunike, objavljen v Rimu na zgodovinski dan, 11. februarja t. l., in ki je vzbudil ne le v Italiji, ki do zadnjega trenutka ni vedela, kaj se godi, temveč po celem svetu največje presenečenje.

Kaj obsega nova papeška država? Teritorialno zelo majhen kos ozemlja, komaj 44 hektarov, torej ne celega pol kvadratnega kilometra, toda v duhovnem, zgodovinskem in umetniškem oziru gotovo enega najdragocenejših na svetu: Vatikansko palačo z vsemi njenimi zakladi znanosti in umetnosti, muzeji, galerijami, arhivi in bibliotekami, ogromno baziliko sv. Petra, v kateri počiva prvak apostolov, kolonade Berninijeve ter veličastni trg sv. Petra. V nagovoru na rimske župnike in postne pridigarje je Pij XI. naglasil, da si je pridržal le toliko ozemlja, kolikor je neobhodno potrebno, da je sploh mogoče papeža nazivati suverenom. "Zdi se nam, je nadaljeval papež dobesedno, da gledamo sploh stvari s te točke, kakor je bila pri našem patriarhu, sv. Frančišku Asiškem: samo toliko telesa, kolikor ga je potreboval, da je bil združen z dušo." Ta primera javno kaže miselnost Pija XI., ki je tudi v pogodbi hotel povdariti predvsem svojo duhovno oblast ter omejiti teritorialno posest na najmanjšo mežo, vpoštevajoč pri tem tudi vse upravne, juridične ter politično - socialne težkoče, ki so vedno združene z večjo posestjo. Kot vrhovni poglavar 350 milijonske katoliške družine izvršuje papež svojo najvišjo duhovno, učiteljsko in pastirsko oblast največ v duhovnem, ne materijelnem oziru.

Papeška država je danes najmanjša samostojna državna tvorba na svetu. Državice, ki smo jih dosedaj šteli med najmanjše, so tako po obsežnosti, kot po številu prebivalstva razmeroma večje od Vatikanskega mesta. Tako obsega: kneževina Monako 21,6 kv. km. s 23,000 prebivalci; republika San Marino 59 kv. km s 13,000 prebivalci; kneževina Lichtenstein 159 kv. km z 11,000 prebivalci, in republika Andora 452 kv. km. s 6000 prebivalci.

Ker pa je Sv. Stolica tekom 20 stoletij ustanovila v Rimu celo vrsto ustanov, zavodov in cerkva, ki so v najtesnejši zvezi z visoko njeno nalogo, je bilo potrebno, da se v pogodbi določi tudi lastništvo letih. Ustvarili so zato tri vrste lastništva. **V prvo spada** Vatikansko mesto, ki je popolnoma neodvisno od kakršnegakoli vmešavanja italijanskih oblasti

ter podložno v vsem edino papežu. **V drugo vrsto** spadajo poslopja, ki jim italijanska vlada prizna diplomatsko imuniteto (nedotakljivost) ter jih smatra istovrstnim s poslaništvu drugih držav in ki so:

1. Starodavna lateranska palača s slovito baziliko sv. Janeza Ev. (S. Giovanni in Laterano) ter pripadajočici poslopji. Lateran je bil še pred Vatikanom sedež papežev.

2. Liberijanska bazilika Marije Snežnice (S. Maria Maggiore) s pripadajočo palačo.

3. Ostijska bazilika sv. Pavla (S. Paolo fuori le mura) in opatova palača. Uprava te bazilike se nahaja namreč v rokah oo. benediktincev.

4. Papeško mesto Castel Gandolfo z večjim ozemljem.

5. Palače kolegija Pripaganda Fide, ki se zidajo na hribu Janikulu.

6. Palača Dataria Apostolica na Kvirinalu, sedež cerkvenih sodišč (Rota).

7. Palača Cancellaria, sedež kanclerja sv. Cerkve in konzistorialne kongregacije na Corso Vittorio Emanuele, znamenita palača iz Quattrocenta.

8. Palača Collegio Urbano di Propaganda Fide na Piazza di Spagna, slavno delo umetnikov arhitektov Berninija in Borrominija.

9. Vikarijska palača na Piazza della Pigna, sedež kardinalvikarja Pompilj, ki nadomestuje papeža v njegovi lastnosti kot rimskega škofa.

Imenovana poslopja uživajo torej pravice diplomatske imunitete ter se smatrajo kot ozemlje tuje države.

V tretjo vrsto spadajo poslopja z manjšimi pravicami. Oproščena so namreč samo občinskih, oblastnih in državnih davkov. Ta so:

1. Gregorijanska univerza, ki jo zidajo na Piazza della Pilotta. Vseučilišče vodijo oo. jezuiti.

2. Biblični Institut, istotam, v rokah oo. jezuitov.

3. Orientalni (Vzhodni) Institut na Piazza S. Maria Maggiore, v rokah oo. jezuitov.

4. Arheološki Institut, istotam.

5. Ruski Seminar, v rokah oo. jezuitov, in Lombardski Seminar, istotam.

6. Palači Apollinare, sedež visoke šole za cerkveno glasbo.

7. Duhovniški dom pri sv. Janezu in Pavlu na Celiju.

Ostali papeški zavodi, vseučilišča in kolegiji raznih redov ostanejo pod državno oblastjo.

Tako je lastništvo navedenih zavodov, cerkva in ustanov, tekom dolgih stoletij sezidanih in vzdrževanih po papežih, prešlo po pogodbi v večji ali manjši meri zopet v roke Sv. Stolice.

Poleg imenovanih treh vrst bi mogli morda imenovati še četrto, v pogodbi ne omenjeno, kateri bi se

(Dalje na strani 115.)

Mesečni pridigar.

Rev. J. Smoley.

BELA NEDELJA.

1. **Kdo pride?** Ko je Tomaž spoznal Kristusa Gospoda, je padel na kolena in vzkliknil: Moj Gospod in moj Bog! — Kristus mu je pa rekel: Ker si me videl, si veroval; blagor jim, ki ne vidijo, pa verujejo. Tudi če ne vidimo, moramo verovati, moramo verjeti več besedi, kakor pa našim čutom. Gospod je rekel: To je moje Telo, to je moja Kri, to storite v moj spomin. Njegove besede so vsemogočne. Vzbudi, prijatelj, svojo vero; zbudimo tega, ki spi. Tudi naša vera pogosto spi, vzbudimo jo torej, da bo živa. Tvojih ran, o Gospod, ne vidim, kakor jih je videl Tomaž, vendar verujem, da si pod podobno kruha in vina pričujoč. Verno srce ljubi Kristus in je bo obdaroval s svojimi milostmi. Ko pride Kristus k Tebi, ga ponižno moli. Jutranja zarja, svetli dan, jasna noč, vse oglašča tvojo slavo, vse oglašča tvojo moč. Glej, On hoče priti k tebi! On, ki je ustvaril, storil vse, brez kogar ni storjenega ničesar, kar je storjenega.

2. **H komu pride?** Prah smo in v prah se bomo povrnili. Od Njega je vse, On more vse v trenutku uničiti. Janez Krstnik je rekel: Nisem vreden, da bi odvezal jermene njegovih nog . . . **Bodi ponižen!** Kaj je ubog črviček v primeri z nami? Manj kakor smo mi v primeri s Kristusom. Stotnik je rekel: Gospod, nisem vreden . . . Grešniki smo, ki smo se Bogu zoperstavljali. Cahej je skesan rekel: Gospod, polovico svojega premoženja dam . . ., a vendar je ostal Gospod le trenutek pri njem. Pri nas pa hoče prebivati celo v srcu, združiti se hoče z nami. **Zato kesanje in trden sklep!** Gospod, grešil sem, od danes naprej hočem biti drug človek. Moj jezik Te je žalil, sedaj Te bo slavil. Svoje telesne in duševne sile in zmožnosti sem zlorabljal, sedaj jih bom posvetil Tvoji službi.

3. **Zakaj pride?** Zakaj se je ponižal, zakaj je skrnil svoje božje veličastvo? Ker nas je ljubil in ker nas hoče osrečiti. Kakor Caheju, hoče tudi nam prinesiti zveličanje. **Zaupaj!** Brez Njega ne moreš ničesar, z Njim premoreš vse. Mi smo ubogi in revni, On je bogat. Mi smo slabi in bolni, On je naš zdravnik. Mi smo izgubljene ovce, On je naš dobri pastir. Prihaja k nam iz ljubezni, zakaj bi ga ti ne ljubil? Sv. Petra je vprašal trikrat: Ali me ljubiš? Tako vpraša tudi tebe. Odgovori mu: Gospod, Ti si me ljubil od jaslic pa do Kalvarije, ljubiš me še vedno z neskončno ljubeznijo. Tebi hočem živeti, vzemi moje srce!

Vera, ponižnost, kesanje, upanje, ljubezen, s teh cvetlic spletimo Kristusu venec v našem srcu v Nje-

gov pozdrav. Potem bo Njegov prihod za nas radosten in milosti poln. Amen.

DRUGA NEDELJA PO VELIKI NOČI.

Današnja molitev pri sv. maši, list in evangelij nam kažejo čast, povišanje odrešenega človeka. Povišan je, Bog skrbi za njega. Kaj pa je ta vzvišenost?

1. **Kaj je človek?** Kralj vidnega stvarstva je, varovanec angelov. (Psalm 90, 11.) Služabniki božji ga vodijo in varujejo. "Ko si molil, Tobija, sem nosil jaz tvoje molitve k Bogu." Človek je otrok nebeškega Očeta. Samo enega pravega Sina ima, nas pa je sprejel kot svoje otroke. Človek je brat Jezusa Kristusa. On se je včlovečil, in pri poslednji sodbi poreče: Karkoli ste storili komu mojih najmanjših bratov, ste meni storili. Tega, ki Ga Bog imenuje svoje Sina, David svojega Gospoda, smemo mi imenovati brata. Človek je tempelj sv. Duha. Spoštovanja vredna je kapelica, kjer so svete podo-

be; kolikor bolj je spoštovanja vredno človeško telo, ki je tempelj človeške duše, stvarjene po božji podobi.

2. **Kaj ima človek?** Telo od Boga; kako umetno so sestavljeni posamezni udje! Duša je vstvarjena po božji podobi, je neumrjoča. Vse okoli nas bo minulo, duša bo ostala na veke. Obdarovana je duša z razumom, žival ne pozna, ne ve ničesar o svojem Stvarniku, človek pa dviga svoje misli k Bogu, spoznava njegovo moč, modrost, dobrotljivost, njegovo čudovito previdnost. Za vse je zmožna duša: ima svobodo, prosto voljo, dela lahko dobro in zlo, pa z božjo pomočjo premaga vse hudo. Dokaz tega so svetniki vseh stanov, ki jih časti cerkev, ker so hodili po Gospodovih potih.

3. **Kaj bo iz človeka?** Bo dedič večnega življenja. (Jan. 11, 25; 17, 24.) Kako krasno upanje! Ko se končajo dnevi človekovega življenja, se mu bodo odprla vrata nebeškega Jeruzalema (Filip 3, 21). Na gori Tabor je Kristus pokazal svojo nebe-

ško slavo — tudi človek bo proslavljen. "Pravični se bodo svetili."

Ne pozabimo svoje vzvišenosti, ne pozabimo svojega cilja! Imejmo spoštovanje do samih sebe! Amen.

TRETJA NEDELJA PO VELIKI NOČI.

Kristusa vidimo v oni lastnosti, ki Ga nam dela najbolj milega, to je Njegovo **sočutje**.

1. Sočutje je nekaj **prav človeškega**. Zgodi se, da beremo kako povest, pa pričnemo jokati radi nesrečne osebe. Še veliko bolj pa imamo sočutje s človekom, ki v resnici trpi. Mi moramo biti kakor eno telo. "Drug drugega breme nosite, da boste Gospodovo postavo izpolnili." Če nimamo sočutja z boleščjo bližnjega, je to znamenje trdega srca, napuha, je to grdo pred ljudmi.

2. Sočutje je pa tudi **napačno**, če je namreč samo navidezno, na oko, v resnici je pa samoljubje, če človek pomaga samo iz napuha. Bog, zahvalim se ti, da nisem tako, kakor so drugi ljudje, dajem miloščino . . .

Malo ima sočutja, kdor je kaže samo z besedami, v dejanju pa ne stori ničesar (Jak. 2, 15, 16). Človek ne more storiti vsega, stori naj pa vsaj to malo, kar more.

Napačno kažeš svoje sočutje, če daš trpečemu sobratu čutiti, kako je ubog. Sočutje mora vplivati kakor tih, lahen dež na razsehlo zemljo. "Jokajte z jokajočimi . . ."

3. **Sočutje bo pomagalo, da bomo svetejši**. Ne uči nas, ravnati po modi in mišljenju sveta, ampak po vesti. Simon iz Cirene je spočetka jako nerad nesel križ, vendar ga je nesel, in tako storil prvi korak k svojemu zveličanju. Sočutju treba dati nadnaravne cene; glejmo na trpljenje bližnjega kakor na trpljenje svojega brata v Kristusu.

4. **Priložnosti za sočutje**. Zbirke za krščansko karitas, ob požarih, povodnjih, potresih; udeležimo se pogrebov, posebno pogrebov ubožcev.

Glejmo, da si zagotovimo sočutje božjega Sina, usmiljenje božje, ker to je edino in vse naše upanje. Amen.

ČETRТА NEDELJA PO VELIKI NOČI.

Žalost je napolnila vaše srce, je rekel Gospod pri slovesu svojim apostolom. Radovati bi se morali, ker bo dobro za vas, če odidem. Poslal vam bom Tolažnika. Tako kratkovidnost, kakor pri apostolih, vidimo še vedno pri ljudeh.

1. **Preveč žalujejo** nad izgubo in nesrečo, ki je pravzaprav njim le v dobiček in korist. Umrje otrok: brez boja, brez trpljenja doseže večno slavo (betlehemiški nedolžni otroci). Starišem je prihranjena marsikaka skrb in odgovornost. Ta otrok bi jim bil morda pripravil mnogo trpljenja (Absalon), bil bi morda njihova šiba (Helijeva sinova). — Če umrjejo stariši, so otroci prisiljeni, da bolj delajo in varčujejo, da se morejo preživeti. — Izguba premoženja vede k spoznanju, kako je na svetu vse minljivo. Varuje človeka pred lahkomišljenostjo (izgubljeni sin). Egiptovski Jožef je bil prodan v sužnost; krivično obtožen je prišel v ječo, toda ta ječa ga je privedla k časti. Žalost se bo izpremenila v radost.

2. **Vesele se preveč** ljudje radi dobička in koristi, ki jih vede v nesrečo. Veselje radi bogate dedščine, radi prijateljstva mogočnežev tega sveta, radi ljudske hvale, radi bogastva. Ljudje izgube vest, zdravje, dušo. Judež je dobil trideset srebrnikov, zgubil je pa mir svoje vesti, zgubil življenje in nebesa. Kaj pomaga človeku, če si celi svet pridobi, na duši pa škodo trpi? Komaj smo si pridobili minljive stvari, pa jih že izgubimo! Koliko skrbi je združenih z njimi! Zapeljejo nas k napuhu, trdosrčnosti, h grehom! Pripravijo nam nevošljivce, sovražnike. Koliko je odgovornosti (Prilika o talentih)! Opuste in zapuste nas ob naši smrti. Norec, še to noč pokličem tvojo dušo, in kar si nagrabil, čegavo bo? (Luk. 16, 22.)

Vse, kar stori Bog, stori dobro. To resnico imejmo pred našimi očmi in privedla nas bo k zadovoljnosti. Amen.

Janko Poljanšek:

Metuljček zeleno-rumeni,
ali si ti
trobentici obleko posodil
ali ona tebi?

Metuljček s prosojnimi krili,
ali si ti
ognjenemu soncu v sorodu
ali so žarki tebi?

SOČNA POMLAD.

Ve ptice v goščavah zelenih,
ali ste ve
smrekam in bukvam veselje
ali vam so one?

Ve ribice v srebru tekočem,
ali vas sladko
mehki valovi poljubljajo
ali mar ve
jasno, prozorno vodo?

Ti ogenj visoko nad namo,
— globoko, globoko nebo! —
metuljček in žarki rumeni,
trobentice, ptice, gozdovi,
valovi, vsak čas porojeni,
svetovje, ogromno prostrano,
ki tiho prepevaš Gospodu,
neštete drobne stvari,
ali ste ve
mojemu srcu v sorodu
ali vam je srce?!

Zgodi se Tvoja volja.

Priredil P. H.

A Dunaju je živela vdova N., kateri je mož zapustil enega samega otroka, štiriletnega Pavla. Otrok je zbolel; mati mu je stregla noč in dan in se ni ganila od otrokove postelje. Neko noč mu je bilo posebno hudo, in komaj se je jelo daniti, morala je uslužbenka po zdravnika. Zdravnik je obljubil, da pride v najkrajšem času, rekel je pa uslužbenki, da je stanje nevarno in da je gospo o tem že obvestil. "Gospod doktor, vi ne veste, kako je gospa razburjena." Zdravnik se gre v sobo preobleči, misli pa sam pri sebi: Gospa me bolj potrebuje kot otrok. Med tem je gospa sedela pri Pavlovi posteljici in neprestano zrla v blede obličje dečka. Držala ga je za roko in zdaj pa zdaj se je izvil iz njenih prsi globok zdihljej.

Uslužbenka se vrne, tiho odpre duri, po prstih stopa k gospe in ji zašepeče na uho: "Gospod doktor pride takoj."

"Kaj pa gospod kaplan?" vpraša vdova.

"Gospod kaplan je obljubil, da še danes opravi sv. mašo za Pavla."

"Dobro; kakor hitro pride zdravnik, pripeljite ga gori! — In kako je tebi, srček moj?"

Otrok odpre oči, pomenljivo pogleda mater, potem pa zopet zamiži.

"O Bog!" zdihuje gospa, "ne vzemi mi mojega edinega, ljubljenega otroka!"

V tem vstopi zdravnik in en pogled na otroka mu pove vse.

"Gospod doktor, rešite vendar mojega otroka, rešite ga!"

"Gospa, kar morem storim, drugo pa mora priti od zgoraj."

Šteje udarce žile, meri vročino in zadene zopet otroka. Gospa je ves čas srpo gledala v lice zdravnika; hotela je na vsak način dobiti dovoljen odgovor. Zdravnik pa molči.

"Gospod doktor, ali ni več nobene pomoči?" ga vpraša vdova.

"Ne rečem, da bi ne bilo več upanja, ampak otrok je zelo bolan."

"In vendar, vi morate mojega Pavla rešiti, vi ga morate rešiti, sicer meni ni več živeti."

"Gospa, pomirite se, otrokova bolezen vam je pokvarila živce. Upanja ne smemo izgubiti; poskusim še eno zdravilo." — Rekoč vzame listek iz žepa, napiše recept in naroči, naj otroku dado vsake dve uri eno žlico zdravila.

Kakor vtopljenec rešilno desko, tako zgrabi gospa za recept in pošlje uslužbenko v lekarno.

Dve uri pozneje pride gospod kaplan in opraviči obisk rekoč: "Oprostite gospa, da v tako zgodnji uri prihajam; čul sem, da je mali bolan. Mimo grem v šolo, tedaj sem si mislil: Kaj ko bi vstopil gori in pogledal, kako je z dečkom."

"Oh, gospod kaplan, da mi vsaj ne bi umrl."

Gospod stopi k postelji in pravi: "No, Pavelček, kako ti je?"

Deček odpre oči, pa jih zopet zapre, ne odgovori pa ničesar.

"Jako je še slab," pravi gospod kaplan.

"Če pa umrje? — Ne, umreti ne sme, brez njega ne morem živeti!"

"Gospa, vdajte se v božjo voljo, saj ste krščanska mati in veste, da Bog vse prav naredi, če se nam tudi vselej prav ne zdi."

"Volja božja, — ah, volja božja! Ne, otrok ne sme umreti, jaz bi tega ne mogla prenesti."

"Nikar tako ne govorite, vdajte se v to, kar bo Bog naredil, tako bo najbolje za vas in za otroka."

"Vdati se? Tega ne morem! Gospod, vi ne veste, kaj trpi mati, ki vidi svojega otroka umirati."

"Gospa, jaz popolnoma razumem in spoštujem vaša čustva in imam gotovo veliko sočutje z vami; toda pozabiti ne smemo, da je Bog gospodar življenja in smrti, da so pota božja neizvedljiva in šele v večnosti bomo spoznali, zakaj je bilo to ali ono dobro."

"Vse prav, ampak kako more Bog meni povzročiti toliko žalost?"

"Molite, gospa, da se tako zgodi, kakor Bog za dobro spozna."

"Jaz morem moliti samo za zdravje mojega otroka."

"Jaz sam upam, da bo Pavel ozdravel, saj sem ravnokar zanj maševal." — Gospod kaplan je dečka blagoslovil, se gospe priporočil in hitel v šolo. Med potjo se mu je še dvigala molitev iz srca: Gospod, podeli dečku zdravje, olajšaj gospe njeno bol!

Popoldne pride zdravnik, kakor je obljubil; preišče otroka in nezaten nasmeh se mu prikaže na ustnicah. Nato pravi: "Deček je bolji, če ostane tako do jutri, upam, da bo rešen."

"Rešen!" zakliče gospa vsa srečna, "saj deček ni smel umreti, jaz ne bi bila mogla tega prenesti."

Drugi dan je zdravnik zamogel reči, da bo deček v treh tednih popolnoma zdrav.

* * *

Minilo je 25 let. Na polomljenem naslonjaču sedi stara, popolnoma osivela gospa, kateri se je poznalo, koliko je že pretrpela. Poleg nje je stala mlada gospa in srpo gledala v nasproten kot, vidno

vtopljenja v globoko žalost. Od časa do časa se je slišal bridki vzdih in tresla se je, kakor da pričakuje kaj groznega. Obe gospe sta bivali dolgo časa v tem položaju in nobena ni spregovorila besede.

Slednjič prekine stara gospa molk in pravi: "Bog zna, če je obravnava že končana?"

"Ob 10. se je pričela, zdaj je pol dvanajstih, težko, če ni sodba že sklenjena."

"Ne govori o sodbi! Moj Pavel, pa obsojen kot morivec, in jaz, mati morivca?"

Stara gospa sede še globlje v naslonjač, krvave slike ji prihajajo pred oči. Njen sin zavihti nož, zabode žensko, spotiko svojega zakona, vidi ga peljati v ječo — na morišče. — Bleda in prepadena sedi stara gospa v naslonjaču, zgubila je zavest. Poleg nje stoji mlajša gospa, popolnoma topa; njena bol je bila tako velika, da za druge ni imela sočutja. "Moj soprog — pa morivec!" Te besede prihajajo počasi iz njenih ust. "Verovala sem mu, ž njim sem šla pred altar, njemu sem se popolnoma žrtvovala; on pa, ki se nikdar ni uklonil, nobene strasti ne obvladal, vero popolnoma zavrgel, — on je v svoji nebrzdani strasti postal morivec!"

Zaihtela gospa ni. Koliko se je trudila, da bi ga pripravila na pravo pot, opominjala, prosila, mo-

lila, jokala — zastonj! Smejal se je, zaničeval jo je; zdaj nima zanj več nobene solze.

Tedaj se pa oglasi stara gospa in govori, kakor v sanjah:

"Ne, gospod kaplan, moj Pavel ne sme umreti, — volja božja, g. kaplan? Ne, Pavel ne sme umreti."

"Mati, kaj je to? Kaj govoriš?"

V tem hipu se odpro vrata. Mlad mož, bled kot zid, stopi v izbo.

"Franc, je li obsojen?" vpraša mlada gospa.

"Pomiri se, sestra!"

"Obsojen na smrt?" zakriči gospa.

"Pomiri se, Jerica!"

"Obsojen na vislice!" jeclja gospa, se onesvesti in se zgrudi na tla.

S steklenimi očmi se ozira starka na brata, potem pa pravi: "Glejte, gospod doktor, moj Pavel je rešen. Saj ni smel umreti, jaz ne bi bila tega prenesla."

Mladi gospod posluša staro gospo; njen pogled, njene besede mu povedo vse. Potem dvigne sestro, jo položi na postelj in vzdihne: "Gospod, zgodi se tvoja volja!"

Stari Bog še živi.

Nove fonografske plošče.

Ivan Račić.

Vstajenje!

Pomladno sonce je poljubilo zemljo, ki se je prebudila iz spanja, kakor zakleta kraljičina v pripovedki. Vzklilo je zelenje in brstje. Povrnil se je škrjanček, ki zopet veselo skaklja po novoizoranih brazdah.

To prerojenje in vstajenje narave je združeno z duhovnim prerojenjem in vstajenjem, ki ga praznujemo te dni po naših cerkvah.

Kakor božična, tako je tudi velikonočna doba vesela doba. Vendar božično in velikonočno veselje, ki posebno lepo odseva iz naših cerkvenih pesmi, ni povsem enako. Božične pesmi izražajo navivno, otroško veselje, sladko srečo, tiho pričakovanje, — velikonočne pesmi pa izražajo bolj moč, silo in veselje po dobljeni zmagi.

Na velikonočni plošči smo podali lepo zbirko teh pesmi. Napravili smo jo po naslednjem načrtu:

Prva stran začne s slovesnim pritrkavanjem zvonov. Mašnik zapoje allelujo, pevski zbor odgovori, nato pa se otvori procesija. Moški zbor prepeva velikonočne pesmi; vmes se sliši klenkanje. Po kon-

čani procesiji intonira mašnik "Te Deum" in cela cerkev zapoje zahvalno pesem.

Druga stran začne z eno najlepših velikonočnih pesmi, ki pa morda ni tako splošno znana, kakor bi morala biti. To pot poje mešan zbor. Sledi velikonočni nagovor, prikrojen za ameriške razmere. Govori Father Odilo. To je zopet eden tistih govorov, kjer naš misijonar v dveh minutah pove več, kakor bi nam marsikdo mogel povedati v dveh tednih. Po tem jedrnatem nagovoru zapoje zbor še eno velikonočno pesem, ki jo poznajo vsi Slovenci brez izjeme.

Ponovno opozarjamo rojake, naj si omislijo ne samo velikonočno ploščo, temveč vseh šest nabžnih plošč, ki jih je izdala "Ave Maria". Podajajo zakroženo zbirko sicer kratkih, vendar nedopovedljivo lepih cerkvenih nagovorov, nekaj najbolj pomembnih cerkvenih obredov in lepo število najbolj priljubljenih slovenskih cerkvenih pesmi. Ta zbirka je vredna veliko veliko več, kakor pa v resnici stane in kaj podobnega, saj kolikor je nam znano, do sedaj še ni bilo rekordiranega v nobenem drugem jeziku.

Za može, za žene in za druge.

KJER JE ŽENA, TAM JE ZMAGA!

Rev. Odilo Hajnšek, O.F.M.

AGANSKI svet je bil prepričanja: vstvariti ženo, je zločin — isto kakor kačo oborožiti s smrtnim strupom! Med krščanstvom in zunaj njega žena ni imela spoštovanja in zaupanja, nobene časti in nikakih pravic. Perikles, Demosten, Nietzsche so trdili, da je žena neizbegljivo zlo. Aristotel je odrekal ženi vsako нравno zmožnost. Matelijalisti današnjih dni so istega mnenja.

Kristus-Bog je ženo povzdignil in jo osvobodil. V imenu vesoljnega stvarstva je sprejela žena, Marija, božjega Sina. Po Kristusu je prišla žena do veljave in v ljubezni do njega razvija žena toliko moč, da vleče celi svet za seboj.

Na krščanskih oltarjih, kjer je shranjen najsvetejši Zakrament, vidimo podobe in kipe svetih žena in devic, ki so si z močjo božjega kruha priborile največjo нравno visokost. Z isto močjo božjo pojdi tudi ti, žena, na višave! Brez Kristusa si in ostaneš sužnja, robkinja — s Kristusom prosta, zmagovavka!

Žena, posveti, posvečuj s Kristusom temelj človeškega rodu: družino, kakor jo je posvetila Marija! Žena, pelji tiste, ki počivajo na tvojem srcu in v tvojem naročju, pelji otroke k njemu, ki je rekel: Pustite male k meni priti! Mati, vzgoji svetu sinove plemenite in verne.

Žena naj posveti moža — naroča sv. Pavel. Kako vzvišena naloga je v teh besedah!

Žena, pelji moža, ki išče Boga, tja, kjer lahko izgubljenega Jezusa zopet najde, v cerkev! Oznanjaj možu kakor Magdalena: Kristus živi! Vaše življenje, žene, naj bo dokaz, da Kristus živi v vas.

Žena, obrni se na Kristusa pri gostiji sv. obhajila in prosi za Bogu odtujeni svet: Gospod, vina nimajo, veselja ni, nobenega navdušenja, ideali so izginili! V dvorani zadnje večerje, o žena, izprosi oživljajočega duha za ljudstva, duha, ki prenavlja obličje zemlje.

Povzpni se do daritvenega oltarja Jezusovega, da boš žrtev za svet, kakor je darovala Marija pod križem! Povabi moža k nebeški gostiji, ki se tako rad izgovarja: Oženil sem se, imej me izgovorjenega!

Pri Jezusu se uči skrbi za razširjanje božjega kraljestva! K Mariji, k ženi, so prišli paganski trije Modri. In Marija jim je pokazala Jezusa. Marija je rešila z Jožefom mlado krščanstvo, dete bo-

žje v pogansko deželo. Marija je sprosil apostolom misijonskega duha in je šla sama s sv. Janezom v misijone. Žene, vredvsem misijon v lastni družini! Vsem članom družine daj Boga! Misijon v naselbini! Neverjetno mnogo lahko stori žena v tem oziru — z besedo, z vzgledom.

Žena, ne pozabi nikdar: za vse se imaš zahvaliti Jezusu Kristusu — za čast, za svobodo, za življenje. Vse tvoje prizadevanje je ničevno, ako odstopiš od Kristusa. Misli na to, kako si prinesla smrt in praznoto na svet, ko si se približala drevesu greha in iztegnila roko po prepovedanem sadu. Ostani z Marijo in Magdaleno pod drevesom življenja! Daj življenja svetu! Žene prvih krščanskih stoletij so delovale z velikanskim uspehom s Kristusom, tako da je pagan Celsus očital cerkvi, da si prizadeva pridobiti ženski svet, ker ve dobro, kar vedo nasprotniki: kjer je žena, tam je zmaga! Duh pekla se je najprej obrnil na ženo — duh neba — nadangel Gabriel — se je obrnil zopet na ženo, da preosnovi človeštvo. Žena, zavedaj se vzvišene naloge: Daj svetu življenje! Pa ne samo to puhlo, ničevno zemeljsko življenje, ki se more imenovati prej smrt, kakor pa življenje — temveč: daj svetu njega, ki je Pot, Resnica in Življenje!

VOŠČILKA.

Rev. Bernard Ambrožič, O.F.M.:

(Šaljiv prizor s petjem.)

(Oder predstavlja planinsko pokrajino z mnogim zelenjem in cvetjem vsenaokrog. — Ko se dvigne zastor, se začuje v ozadju dekliško petje, ki se hitro približuje. — Nastopi mlado dekle v planinski noši, s cvetjem v lasih in z velikim šopkom v roki. — Polagoma se ustavi in poje, oziroma govori.)

Tudi jaz sem rožica,
v božji vrtec vsajena.
Skrivam se zdaj tu, zdaj tam,
vtrgati se pa ne dam.

Da, tudi jaz sem rožica. Pa še kako lepa. Prav trdno sem prepričana, da v celem mojem šopku ni tako lepe rožice kot sem jaz. — Zakaj se mi posmehujete? Ali res ne verjamate? Pa nikarte, saj meni je vseeno. — No, pa če ravno hočete, vam pa povem, zakaj sem tako rekla. Povem vam, da ne boste rekli: bahaško je to dekle, kar naprej samo sebe hvali. — Čakajte, kako bi vam to povedala? — O, že vem. Veste, jaz. . . (Pomišlja.) O, nič vam ne bom pravila, zapela vam bom rajši. Če vam prav lepo zapojem, mi boste gotovo verjeli. Poslušajte. (Poje.)

Jezušček priliva mi,
v kangeljci je Rešnja Kri.
Oj, nebeški moj Vrtnar,
srce bodi Tvoj altar.

Ali ste razumeli? No, če niste, vam Bog pomagaj, jaz vam že ne morem. — Sedaj sem pa trudna in se moram malo odpočiti. Kar sem na mehko travo med rožice se bom vsedla. (Sede.) Pela pa sedaj ne bom več, sem že zadosti danes. (Gleda okoli.) Lepo je pa res na tem božjem svetu dandanes. Samo zelenje in cvetje vsenaokoli. Kamor pogledam, same rože. Kako že poje tista pesem? (Poje.)

Rožce cveto, rožce cveto,
rožce cvetejo, rožce cveto.

Na! — (Se udari po ustih.) Ali nisem prej rekla, da ne bom več pela? To je čudno, da še sama sebi ne morem držati besede. (Misli.) Pa kako jo bom, ko sem taka kakor orgljice. Če ne pojo, so kakor mrtve. Jaz bi tudi gotovo precej umrla, če bi ne smela več peti. Nak, umreti pa še nočem. Prav nalašč bom spet eno zapela. (Vstane in poje.)

Na planincih solnce sije. . .
na planincih lušno je.

Sedaj bo pa res za nekaj časa dovolj. Če bom le preveč pela, bom še ono voščilo pozabila, ki ga moram povedati teti za god. Najbolje bo, da ga kar sedajle zopet ponovim, drugače mi sf-fota iz spomina, kot kanarček iz hišice, če mu odprete vratica na stežaj. Ohoj, ptiček spominček, kar lepo ostani v moji glavici in mi povej, kako bom teti srečo voščila. — Takole. Preljuba tetka. . . (Se pokloni in obstane. Nekaj drugega ji pride na misel.)

Ja, čakajte no, saj vam še nisem povedala, kdo sem in kam grem. To morate pa že vedeti, preden slišite voščilo, ki ga bom povedala teti na Veliki Planini. — Poslušajte. Ime mi je Micka. Tako mi pravijo doma in tudi v šoli. V krstnem listu je pa napisano, da mi je ime Marija. Gospod, ki so me krstili, že vedo, kaj je prav. Nekateri ljudje mi rečejo tudi Mica. Kadar je pa kdo hud name, me kliče tudi Micono ali pa še bolj grdo: ta micasta. — Res, čudno je, če ima človek toliko imen. Jaz mišlim,

da je to prav zelo gosposko. Najrajši imam pa le, če mi vsi rečete samo Micka. Zato, veste, ker tako lepo poje tista pesem: (poje.)

Kranjska Micka, dober dan,
kak ti nosek je štiman.
Če me nečeš, me pa ne.
Nisi samo ti dekle.
Holadrija holadra
holadrija dra. . .

Sedaj torej vsi veste: jaz sem in ostanem Micka, pa samo Micka in nič drugega. — Zdaj vam moram pa še to povedati, kam grem. To že gotovo veste, da je danes god svete Agate. Tega pa menda še ne veste, da imam jaz eno prav prav srčkano teto, ki se ji tudi pravi Agata. Jej, zares je srčkana. Škoda, da vam je ne morem pokazati. Gotovo bi takoj vsi zbežali, ker bi mislili, da ste srečali strašilo s koruzne njive. Pa nič se ne bojte. Povedati vam moram, da ne boste moje tete Agate nikoli videli, če nočete takoj sedajle vsi skupaj romati z menoj na Veliko Planino. Že trideset let ne gre nikamor po svetu. Vedno živi skrita tam gori na Veliki Planini, oh — in tja je še ena cela ura hoda. (Misli.) Bog ve, če bom prišla še pred večerom na Veliko Planino? Tako sem trudna in zaspana. (Zeha.) Jej, pa noge me boljijo, da se mi kar čevlji jokajo na podplatih. Kaj bo, če omagam in če mi čevlji umrjejo tam kje na sredi pota? (Misli.) E, nič ne bo. Bom pa napravila lep pogreb in jih bom pokopala med rože pod potjo. Potem bom pa kar bosa nadaljevala pot. Malo čudno bo že, če bom morala teti Agati z bosimi nogami voščiti srečo. (Misli.) Pa zakaj bi naj bilo čudno? Če ji ne bo kaj prav, bom pa rekla, naj mi kupi nove čevlje. Voščila ji bom pa le.

Jejhata, kako bom že voščila? Takole:

Preljuba tetka,
Ali kaj veste, po kaj sem prišla?
Da voščim vam srečo, zato sem prišla.
Srečo vam voščim, veliko srečo,
belo ovčico in kravo rdečo.

O, kako se bo zasmejala teta Agata! Noben človek na vsem se ne zna tako smeјati. Samo jaz se znam, ki sem se od nje naučila. (Posnema.) Hev hev hev hev ti si pa res moja, ti si pa res moja. Čakaj no, da ti dam poljubček in te pritisnem na srce. — In teta Agata me bo objela in poljubila, da bodo kar zvezde padale z neba. — Veste, da po pravici povem, nič nimam preveč rada, če me teta Agata objame in poljubi. Ne vem, zakaj ne. Povedati vam tega kar ne morem. Skoraj me skrbi, kako bo. No, pa bo že kako. Zamizala bom in usta bom zaprla najprej z zobmi, potem pa še z ustnicami. Tako bo kmalu vse minilo in spet bo vse dobro. — Vesela bo pa teta Agata tako, da bo od samega veselja kar poskakovala. Seveda, prav čudno je gledati, kadar teta Agata skače. Ne zna. No, ji bom že jaz pokazala, kako je treba. Kar mene poglejte, tetka, bom dejala, in bom zapela tisto: (poje.)

Marko skače, Marko skače
po zeleni trati.
Aj, aj aj aj aj
pō zeleni trati.

Tako bom pela in skakala, tetka bo tleskala z rokami in se smeјala, da se ji bodo vse solze iz oči v usta prelile. — Uboga tetka. Vedno zatrjuje, da ji noben človek na svetu ne prinese toliko sreče ko ravno jaz, njena Micka.

Pa je res čudno. Ne samo teta Agata, tudi drugi ljudje imajo radi, da jim pridem jaz srečo voščiti. Joj, kolikokrat sem že voščila. Škoda, da niso vsa moja voščila napisana, to bi bila debela knjiga. — Ali bi radi vedeli, kako sem oni dan voščila stricu Matjažu? Takole:

Bog daj srečo, stric Matjaž.
Mene gvišno še poznaš.
Voščim sreč ti sedem sto:
če ni dost', premalo bo.

Da, tako sem voščila in stric Matjaž je rekel, da tako umetnega voščila še svoj živ dan ni slišal. Roko mi je stisnil in mi je rekel (posnema stričev glas): Hentano hentano punče, kako si pa korajžno. Kar medvedu bi te vrgel za malo južino, da bi si polomil nad tabo krvoločne zobe. Kosmata kapa, hentano, kosmata kapa. — O, stric Matjaž je moj velik prijatelj. Takih nimam veliko. On ni prav nič podoben tistemu zaplankanemu Jurežu tam na koncu vasi. To vam je pa tak človek, da kar razumeti ne morem, kako more tudi on imeti vsako leto enkrat god. Jaz mislim, da bi taki pusteži morali ostati brez vsakega godu. No, pa je že tako ustvarjen ta svet, da ima tudi Jurež vsako leto enkrat god. In tako ga je imel tudi letos. Sama ne vem več, kako sem tisto zvedela. Pa sem si mislila in sem si dejala: Ti, Mica, ta micasta, vsakemu tako rada voščiš, zakaj bi pa Jurežu ne? In sem šla in sem mu voščila. Na vrtu sem obstala in sem mu kar bolj od daleč voščila, ko je pred hlevom premetaval gnoj. Takole sem mu povedala:

Ljubi, mili, sladki Jurež,
gledaš kakor jezen purež.
Bog ti daj ta pravo pamet,
ki je boljša kakor žamet.

O tristo petelinov, kako me je Jurež pogledal. Če bi me stric Matjaž naravnost medvedu v zobe vrgel, bi me ne zazebljo tako globoko v srcu. Pa kaj, če bi me samo pogledal. Pa je zraven pihnil kot kraška burja — in preden sem prišla do sape, so priletele gnojne vile naravnost — v hruško, ki je stala poleg mene na vrtu. Joj, to jo je moralo boleti. Vile pa še bolj, ker so tako zastokale kot pujske, kadar mu zapičijo ostri nož v meňki podbradek. Jaz sem bila pa le vesela, da ima Jurež tako krivo oko, in ne ve, katera je hruška, katera pa Micka. Od veselja sem se zasakala kot vihra in stekla proti domu. Tako sem tekla, da sem prav komaj še mogla sporočiti Jurežu nekaj v slovo. Kadar bodo hruške zrele, sem rekla, se nikdar ne zmotite, da bi prišli mene za ušesa potresat namesto hruško. — Bog ve, če se vseeno ne bo zmotil. To me pa kar resno skrbi.

No, hvala Bogu, sedaj sem se pa prav lepo odpočila. Prav lahko bom šla naprej, če Bog da. O, teta Agata, kmalu te bom videla, če me le ne sreča kje Matjažev medved ali Jureževe vile. Vam pa z Bogom in dobro se imejte. (Odhaja, pa se vrne.) — Čakajte še malo, nekaj mi je prišlo na misel. To je vedno veliko vredno, če človeku kaj na misel pride. Veste, če gremo takole na dolgo pot, je vedno dobro malo zapeti. Zato bom tudi jaz sedajle eno zapela, samo premisliti moram, katero bi. — Aha, že vem. (Poje.)

Slišala sem ptičko pet,
zapela je kuku. ltd.

Sedaj se mi pa res mudi. Ampak čudno je, da mi vedno kaj takega v glavo pade, da me ustavlja in mudi na potu. Le

pomislite, kaj sem se kar naenkrat spomnila. Kaj pa, če bi tudi vam voščila srečo, preden odidem k teti Agati? — No, zakaj tako čudno pačite obraze — ali res mislite, da vam ni treba moje sreče? Le malo počakajte, boste videli, kako lepo vam bom voščila. Samo tega ne vem, kako vam je ime. Vsakega posebej pa tudi ne morem vprašati. Kaj bi naredila?

Ej, že vem. Vse svetnike vam bom našela, kakor so v tistih ta dolgih litanijah. Tako ne bom menda nobenega zgrešila. Torej, kdor je med vami Peter, naj mu nikoli ne zmanjka friganih jeter. Kdor je Pavel, naj ne bo nikoli več Šavelj Ti, ljubi Andrej, nikoli ne hodi nazaj, ampak vedno naprej. Kdor med vami Johan je, naj celo leto je sladko pohanje. Komur je ime Matija, naj si zato nikar preveč glave ne razbija. Kdor sliši na ime Ambrož, naj ne bo baba ampak mož. Komur je ime Anton, naj plača, da ne bo pil zastonj. (Misli.)

O, kakšna nesreča. Ali veste, kaj se mi je pripetilo? Litanije sem pozabila in nobenega svetnika več ne vem. — Kaj — bo — pa — zdej? — Na, sem se že spet spomnila na eno pesem. (Poje.)

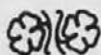
Polka je vkazana, tla so namazana,
Hoj hej, hoj hej — kaj bo pa zdej. . .

Oh, kaj bo, nič ne bo. Saj so kratke litanije še lepše ko dolge. Ker je mojih že konec, lahko grem. (Odhaja in se vrne.) Pač, nekaj sem se pa le še domislila. Tudi ženska imena so v litanijah. Kosmata kapa strica Matjaža, teh moram pa vendar nekaj vedeti. Prva je seveda Micka. Voščim vsaki dva cesarska fčka. Če je med vami kakšna bodeča Neža, naj bo še dolgo mlada in sveža. Kateri je ime Tončka, ji voščim en pehar zlatega solnčka. Če je kje kakšna Luci, naj poje vsak dan dve masleni štruci. Če pa kje kakšna Francka rase, naj dobi tri kranjske klobase. Mislim, da tudi katera Ivanka, naj ji nikoli cvenka ne zmanjka. Naj pride na vrsto tudi vsaka Metka, da se bo napila sladkega kofetka. Ako sem pa po nesreči katero izpustila, bom sedaj vse tiste v eno samo voščilo povila: Vse žene, vdove in device, naj imajo polne skrinje orehove potice.

No, sedaj sem pa res pri koncu. Saj lahko sami vidite, kako strašno se mi mudi. Lepo vas prosim nikar me dalje ne zadržujte, drugače ne bom teti Agati nikoli voščila. — Res, sedaj moram iti. Seveda, zapeti že moram še eno, če ne se bodo zopet čevlji jokali na nogah. (Poje.)

Tam v štajerski deželi,
je bla mlada deklica.
Micko so jo imenovali.
lepš' je bla ko rožica.
Hmtadra, hmtadra, didl didl dajom. . .

(Odide s plesočimi koraki.)
(Zastor.)
(KONEC.)

Janko Poljanšek:

POMLADNO JUTRO.

Zlato sonce vzhaja,
lije ogenj na gore;
vse iz spanja vstaja,
ptice ljubko žvrgole.

Vetrič lahno veje,
poljubuje nežni cvet. . .
Srce se mi smeje:
"Dobro jutro, božji svet!"

Pozabljen amulet.

Rev. Bernard Ambrožič, O.F.M.

(Dalje.)

IV.

NEW YORKU se je nastanila v hotelu. Od tam je hotela študirati razmere in se izpopolnjevati v jeziku. V nekaj tednih že se je z lahkoto pogovorila po angleško z vsakim.

Toda tako ni smelo iti dolgo. V Ameriki je bil že takrat malo vreden evropski denar, ni se smela predolgo zanašati na svoje bogastvo. In poleg tega je morala med ljudi.

Razgrnila je časnik in študirala oglase, kjer so se oglašale in ponujale razne službe. Odločila se je in si izbrala službo sobarice. Šla je iskat naslov in sprejela delo pri dobro stoječi stari ameriški družini, kjer se poleg angleščine ni slišala v drugem jeziku beseda. Dora si je spremenila tudi ime in se izdala za Mary Link. Videla je bila, kako so si evropski ljudje menjavali imena v Ameriki, in sprva se ji je upiralo. Toda za njene namene bi utegnilo biti dobro. In končno, kaj je na tem?

Mary Link je postala sredi Amerikancev prav kmalu pristna Američanka. Nihče ne bi bil slutil, da je šele pred kratkim prišla iz majhne, velikemu svetu nepoznane slovenske Ljubljane.

Stricu je bila pisala iz hotela. Samo kratko, da je srečno dospela in je zadovoljna. Ko se ustanovi, pošlje naslov.

Toda — čemu dopisovati s stricem? Ali bi imele pomen za njene namene? Morda celo nasprotno. Izdati bi se utegnila pred Amerikanci, kdo je in odkod. — Kratko se je odločila in pretrgala vsako zvezo z Evropo.

Previdno je tkala dalnje načrte in grebla z mislimi v možgane, kako bi pospešila zadevo in jo krepko potisnila dalje.

* * *

Takrat še ni bilo v New Yorku slovenske župnije. Bil pa je tam slovenski duhovnik, stanujoč z ameriškim župnikom, in je v njegovi cerkvi skrbel za duhovno hrano izseljencev iz Slovenije.

Nekoč so mu naznanili obisk. Nič novega ni bilo to zanj, ali ko je zagledal pred seboj obiskovalko, je postal pozornejši nego sicer.

“Mary Link mi je ime,” se je predstavila v gladki angleščini. “Drugi podatki o meni vas ne bodo zanimali in tudi ne spadajo k stvari. Gre mi za to, da se poravna kočljiva zadeva glede denarja. Kolikor mi je znano, ste vi iz Avstrije. Tam nekje je tudi kranjska dežela. In mož, ki ima dobiti denar, je tudi od tam. Prosim, ne vprašajte, odkod denar in čemu, mislite si, da sem tudi jaz z vami vred le

posredujoča oseba. Naj vam zadostuje, če vam povem, da je neka duša silno nemirna in na vsak način hoče, da pride denar v prave roke. Iztaknila je vaš naslov in sodi, da bi vi mogli izslediti bivališče onega človeka ter mu prav na tihem izročiti svoto. Pred leti je bil v New Yorku, morda je še, iskali bi ga po drugem potu, toda pogoj je absolutna tajnost. Ali hočete vzeti nase trud za mir težko preizkušene duše?”

Seveda je duhovnik videl v tem košček svoje dolžnosti. Po kratkem preudarku je rekel:

“Rad prevzamem in poskusil bom vse. Ali mi morete dati kake podrobnosti o osebi, ki ima prejeti denar?”

“Ne veliko. Piše se Viktor Robinšek in je bil pred leti — pet do sedem let bo od tega — potovalni zastopnik neznane newyorške firme. Kam se je preselil od tu, če se sploh je, ne morem povedati. — Doma je s Kranjskega, nekje blizu mesta Laibach.”

“Blizu Ljubljane,” je hitel ponavljati duhovnik, ki ga je nemško ime slovenske prestolice zbolelo.

Dori je močno utripalo srce, a s silo ga je mirila. Smešna se je zdela sama sebi, da se tako pači pred domačim človekom, toda drugače ne more. Tudi ime Robinšek je nalašč tako izgovorila, da je duhovnik komaj razbral in ga pravilno zapisal.

“To je malo,” je dejal Dori, “toda če je minilo šele nekaj let, se utegne posrečiti. Kaj je torej moja naloga, ako ga najdem?”

“Tu imate dvesto dolarjev in mu jih pošljite ali izročite kakorkoli. Brez vsake druge pripombe, razen da gre za dušni mir nekoga, ki ga ta denar teži. Razumete? In še nekaj. Dotična oseba hoče imeti zagotovilo, da je denar res v pravih rokah. Zato zahteva lastnoročno podpisano potrdilo od Viktorja in tudi njegov naslov. Če to dosežete, boste zelo nesrečni duši vrnilo mir in sto dolarjev dobite od nje, da jih obrnete v dobre namene čisto po svoji previdnosti.”

Duhovnik je pomolčal. Kar tako sprejeti denar od tuje osebe za neznanega človeka? . . .

“Kako pa ostanete vi, gospa, v stiku z menoj, če ne smem ničesar vedeti o vas nego golo ime, kakršno morda nosi še petsto drugih žensk v New Yorku?”

Dora se je smejala.

“Nič skrbi, gospod! Jaz se bom zopet oglašila pri vas o priliki. Vzemite denar in spravite ga, nič ne maram potrdila, da ste ga sprejeli. Na zaupanje je zidana moja prošnja. Obenem vas prosim, da tudi vi meni zaupate in ne skušate globlje preisko-

vati zadeve. Saj dobro veste, da so v življenju slučajji, ko je tajnost edina odrešilna beseda . . .”

„Zakaj je pa Viktorjev lastnoročni podpis in njegov naslov tako nujno zaželen?”

Skoraj se je Dora zmedla. Ali je v tem vprašanju dokaz, da je v mreži svojih načrtov prezrla zijačo vrzel?

„So ljudje, ki jim vse bitje visi na malenkostih,” je hitro odgovorila. Taka je ona oseba. Mislila sem, da se lahko ustreže in sem sprejela to kot del svoje naloge. To menda ni najtežavnejši del.”

„Naj bo. Vaša beseda se mi zdi iskrena. Storil bom, kar se bo dalo. Zglasite se, kadar mislite, da bo primerno.”

Poklonila se je in odšla. Bila je zadovoljna. Zdelo se ji je, da je računi niso ukanili. Po tej poti bo najhitreje Viktorja izsledila. Duhovnik ve, kako ga iskati po širni Ameriki. Ve tudi, kaj pomeni v življenju: drži jezik za zobmi. Stalo jo bo precej, toda kaj pomeni njej denar? In Viktor pač niti od daleč čutil ne bo, odkod je dvesto dolarjev. Najbrž bo sodil, da je bil kedaj goljufan in oni človek mu hoče preko duhovnika vrniti denar, da si umiri pekočo vest.

Popolnoma mirna se je vrnila Dora k svoji gospodnji in je bila zopet samo — Mary Link.

* * *

Dora je znala čakati. Te dobre lastnosti jo je naučilo življenje in njena trdna narava se je lahko sprijaznila z njo.

Pol leta je minilo, preden se je spet zglasila pri slovenskem duhovniku.

„Uspel sem, gospa! Precej sitnosti je bilo, toda gotovo vas ne zanimajo pota, po katerih sem ga našel.”

„Ne, prav nič me ne zanimajo,” je odgovorila in se premaknila na stolu, da bi prikrila notranjo razburjenost. Mehanično ji je roka pritisnila na srce in v zadregi se je nagnila naprej.

Duhovnik je opazil nemir v njej, pa ga je pripisoval njenemu veselju nad uspehom.

„Torej čisto kratko, ker vidim, da vam je to najljubše. Denar je prejel in tu je potrdilo.”

Dal ji je kos papirja in je brala. Bilo je v angleščini in napisano na pisalni stroj. Toda podpis sam je bil resnično njegov od prve do zadnje črke: Viktor Robinsek . . .

Roka se ji je tresla in bala se je, da se izda. Hitro je zganila list in le mimogrede kakor skozi sanje je videla pod podpisom vrsto črk, ki so povedale: Chicago . . .

Sedaj sta si blizu . . .

Brž je segla v ročno torbico in vrgla sto dolarjev na mizo. Duhovnik je nekaj ugovarjal, toda Dora je samo zamahnila z roko in bila zopet na cesti.

Briga njo v tem trenutku, kako bo duhovnik obrnil podarjeni denar! Še več bi dala, da je potrebno. Glavno je, da se mož ne bo več zanimal zanjo.

Šele doma v svoji sobici je spet razgrnila listek. Da, prav je bila videla: Chicago, Ill., 1684—16th St. Tam je torej Viktor sedaj!

Obvisela je na njegovem podpisu. Prav dobro se še pozna Viktorjeva roka v njem. Nekoliko po ameriškem načinu je zaokrožil črke in strešico je izpustil na “š”. Razumljivo!

Kako bi mu bilo, da je vedel, komu je bil namenjen podpis? —

* * *

Po dolgem času in zoper svojo prirojeno, še bolj pa priučeno navado, je Dora zopet enkrat postala nestrpna. V Chicago! Kako je klicalo v njej! Čimprej, čimprej — v Chicago!

Spet se je proučevala pred ogledalom. Sicer se ji je zdela vsaka možnost, da bi jo spoznal, popolnoma izključena, vendar — sedaj je morda blizu oni trenotek . . . Nagon jo je držal pred ogledalom. Zopet je slonela slika nekdanje Dore poleg one ženske, ki je strmela Dori nasproti iz ogledala.

Vsa druga ženska! V ameriški noši in z zelo neskromnim klobukom, ki si ga je bila nalašč kupila, ni mogla več iztekniti podobnosti med obema. Očali so ji še vedno izvrstno služili.

Smeš se ji je vsilil na lice.

“Sama sebe prav nič ne poznam, kako me bo on, če ga resnično srečam?”

Odpotovala je. Vse prepočasi ji je vozil vlak. Silno hotenje je raslo iz nje—sama sebi se je čudila.

“In če ga najdem — kaj prav za prav potem?”

Tako se je trudoma silila, da se popolnoma trezno vpraša.

Razum ji ni dal primerne odgovora, nekje notri je pa vpilo in jekalo:

“Samo da ga vidim, samo da ga vidim!”

(Dalje)

Laktancij o rimskih preganjavcih.

Prيرهja Rev. Pavel Podbregar.

Požar v palači.

ALERIJ nikakor ni bil zadovoljen z razglasi, ampak je skušal pridobiti zase Dioklecijana še na poseben način. Po skrivni roki je velel hišo zažgati. En del je zgorel. Seveda so obdolžili kristjane, kot sovražnike javnega miru in v nepopisnem razburjenju je bilo oklevano tudi krščansko ime. V tajni zaroti so sklenili umoriti vladarje. Kaj kmalu bi zgorela oba cesarja v lastni palači. Dioklecijan je ves jezen velel mučiti dvorno služabništvo. Sam je sodil in obsodil mnogo nedolžnih. Sodniki so tekmovali med seboj, kdo da bo prvi našel kaj značilnega. Nič niso izvedeli, poizvedovali pa niso pri Galerijevem služabništvu. Po preteku petnajst dni je zopet začelo goreti. Ogenj so kmalu opazili in zatrli. Dioklecijan se je tega tako prestrašil, da je sredi zime zapustil došedanje stanovanje s pripombo, da živ ne želi zgoreti.

Preganjanje narašča.

Divjost Dioklecijanova se ni razširila samo na ožji krog, ampak tudi na druge. Najprej je ukazal darovati bogovom svoji hčeri Valeriji in ženi Priski. Vplivni dvorjani, nekoč opora cesarja in dvora, so zgubili življenje. Silili so dalje mašnike in diakone. Brez vsakega dokaza in sodbe so jih kar odpeljali na morišče. Niso se ozirali ne na spol in starost in ne več na posamezne. Kar gruče so obdali s stenami in jih zažgali. Privezali so jim mlinске kamne in v morje potopili. Z ne manjšo grozovitostjo so preganjali ostalo ljudstvo; sodniki so bili nastavljeni po vseh templjih in silili k daritvam. Ječe so bile prenapolnjene. Izmyslili so si nezaslišane načine mučenja. Pred sodne mize so postavili oltarje. Obtoženci so morali najprej darovati in zatem šele iti k sodniku. Istočasno pristopiti k bogovom in sodnikom. Pisma enake vsebine glede preganjanj sta prejela Maksimijan in Konstancij. Kaj mislita o tem, ju niso vprašali. Rad je ubogal stari Maksimijan, mož, ki ni poznal usmiljenja. Konstancij je dal podreti cerkve, ki pa so jih pozneje zopet postavili, toda tempelj božji v človeških srcih je ostal nedotaknjen.

Donatova hvalnica.

Nad vso zemljo je vladala stiska. Izvzemši Galijo so divjale tri strašne zveri od sončnega vzhoda do zapada. Ako bi imel sto jezikov in sto ust in glas iz bron, ne bi mogel nikdar naštetih vseh različnih kazni, s katerimi so sodili sodniki nedolžne žrtve po vseh pokrajinah. Čemu vse to razkladanje, dragi Donat, ki si sam dovolj pretrpel nevihto strašnega preganjanja. V začetku te je zajel namestnik Flekcini, nenavaden morivec, pozneje Hieroklej, ki je bil med prvimi svetovavci pri izbruhu te igre. Vsem si pokazal dokaze izrednega junaštva. Devetkrat so te mučili in devetkrat si jih zmagoslavno premagal, devetkrat porazil hudobnega duha in njegove pomagače. Po devetih zmagah kraljuješ nad svetom. Kako lepo je to dejanje pred Bogom, ko si se izkazal takega junaka! Zmagoslavni voz ni bil vprežen z belimi konji, niti z velikanskimi sloni; ampak s samimi slavnimi vojskovodji. To je prva zmaga, da so napadavci premagani. Tvoje junaštvo jih je porazilo in nadvladalo. Preziral si njihove brezbožne načrte ter vse njih oboroževanje in zla povelja si pogazil s svojo duševno močjo in plemenitostjo. Nič niso premogle zoper tebe niti palice, niti ostrina železa, niti meč, niti ogenj in vse močje. Nobena sila tebi ni vzela zveste udanosti. Tak v resnici je božji učenec, takega nazivamo vojščaka Kristusovega, ako ga ne premaga noben sovražnik, noben vol ga ne odtrga od nebeške črede; nobena zanjka ga ne zvabi; nobeno mučenje ne upogne. Po teh devetih slavnih zmagah se hudobni duh ni več drznil vojskovati še s tabo. Kaj dobro je uvidel tvojo premoč. V kraljestvu božjem pa ti je prihranjena v vsej lepoti krona. Pa vrnimo se nazaj k dogodkom.

Dioklecijan oboli.

Ko je Dioklecijan povzročil toliko prelivanja krvi, ga je zapustila sreča. Napotil se je v Rim, da bi tamkaj praznoval dvajsetletnico svoje vlade, ki je bila 20. novembra. Po minulih slovesnostih ni mogel prenašati svobodoljubnosti Rimljanov, vsled tega zapusti že pred 1. januarjem, ko bi imel nastopiti deveto leto konzulske časti, Rim, in hiti v Ra-

veno. Vsled mraza in deževja se je močno prehladil, zato so ga nosili v nosilnici. V poletju je dospel skozi podonavske dežele v Nikomedijo in čutil se je precej oslabelega. S težavo je prisostvoval svečanostim ob prireditvi dirkališča. Čutil se je povsem obnemoglega, tako da so molili k bogovom za njegovo življenje. Na 13. decembra l. 304 je nastal jok v palači in naenkratna pobitost. Zavladal je strah in molk po vsem mestu. Zakričali so: umrl je in je že pokopan. Drugi dan so začuli, da še živi. Sodniki in dvorna služinčad so se razveselili. Kljub temu so mnogi menili, da samo zakrivajo smrt, dokler ni prišel Galerij ter se osebno prepričal; toda niso mu hoteli verjeti. 1. marca se je javno pokazal. Komaj so ga spoznali, kajti po bolezní enega leta je zelo upadel. Okreval ni več. Večkrat je padel v nezavest.

Dioklecijan odloži cesarsko čast.

K njemu pride Galerij, ne da bi mu čestital, ampak da ga prisili k odpovedi. Prej se je precej časa prepiral z Maksimijanom in mu žugal z državljansko vojsko. In sedaj je na vrsti Dioklecijan. Galerij mu govori sladko in hinavsko, rekoč: da je že star in bolehen. S težavo bi opravljal vse državne posle. Odpočije naj se. Navede Nerva, ki je izročil vladarstvo Trajanu. Dioklecijan odvrne, da je neprikladno se pogrezniti s tako visoke službe v tmíno vsakdanjega življenja. Galerij: Če se ne odpoveš, si bom znal drugače pomagati, ne bom vedno zadnji in zapostavljen. Minilo je petnajst let, odkar se borim v Iliriji in ob obrežju spodnje Donave z neizobraženimi narodi, dočim drugi vladajo v razsežnih in mirnih pokrajinah. — Ko je bil zviti starec obveščén tudi od Maksimijana, da Galerij pomnožuje armado in sedaj slišavši grožnjo, je zajokal in rekel: Naj se zgodi tako, če vidiš, da je dobro. Prilaščam si pravico, da skupno imenujemo podvladarje. — Galerij: Čemu to, ostali morajo potrditi, kar midva skleneva. — Dioklecijan: Vsekako moramo imenovati naslednikom njihove sinove. — Maksimijan je imel sina Maksencija, Konstancij pa Konstantina. Ta zadnji je bil mlad in neoporečen in gotovo vreden odlikovanja. Bil je prijaznega nastopa, vojaško izvežban, ljudomil in priljubljen pri vojaki. Ravno takrat se je nahajal v Nikomediji. Dioklecijan ga je povišal v tribuna najvišje vrste. Dioklecijan pravi: Kaj naj torej storiva. — Galerij: Maksencij ni vreden. On me je zaničeval, ko še ni imel vlade. Kaj bo storil, ko bo vladar! — Dioklecijan: Konstantin je dober in smemo upati pod njegovim vodstvom najboljše vlade. — Galerij: Ne gre za to. Imenovati hočem take, ki bodo od mene odvisni in se mene bali ter ničesar storili brez mojega znanja. — Dioklecijan: Koga naj imenujeva? — Galerij: Severa. — Dioklecijan: Tega pijanca in

plesavca, ki nareja noči v dneve in dneve v noči? — Galerij: Je prijazen in zanesljiv vojskovodja. Sem ga že poslal k Maksimijanu, da mu da škrlat. — Dioklecijan: Torej dobro. In kdo je drugi, ki ga imenuješ? — Galerij: Ta-le tukaj. — Pokazal je na Deja, mladega moža, in ga je klical s svojim imenom. Dioklecijan v solzah: Možje, ki mi jih imenuješ, niso sposobni, da bi vladali vso državo. — Galerij: Smatram jih zanesljivim. — Dioklecijan: Glej, komu izročaš vodstvo vse države! Dovolj sem delal in skrbel za vse. Če ne bo kaj prav, si sam kriv.

OPOMBE:—Poglejmo, koliko jih je umrlo za sveto vero pod Dioklecijanom. Natančnega števila ne moremo določiti. Samo nekaj. V rimskem martirologiju beremo na 2. oktobra: V Nikomediji spomin sv. Eleverija, vojaka in mučenca z mnogimi drugimi. Ko je zgorela palača Dioklecijanova, so bili nekateri napačno zatoženi hudodelstva, da so požigali. Na cesarjevo povelje so jih nekaj umorili, nekaj obglavili.

K odstavku "Preganjanje narašča", zopet čitamo v martirologiju k dnevu 12. marca tako-le: V Nikomediji, smrtni dan sv. Petra, dvornega služabnika cesarja Dioklecijana. Na cesarjevo povelje so ga grozno mučili, ker je neustrašeno zagovarjal mučence. Najprej so ga polili z jesihom, potrosili s soljo in zatem pekli na ražnju. Tako je bil v resnici dedič sv. Petra po imenu in veri. — 9. septembra: V Nikomediji spomin mučencev sv. Doroteja in Gorgonija, oba v odličnih službah. Obsojala sta preganjanje, zato sta bila v vladarjevi navzočnosti z jermeni razbičana po vsem telesu . . . , potem pečena na ražnju in slednjič obešena. — 27. aprila: V Nikomediji smrtni dan škofa in mučenca Antima radi Kristusove vere.

Preganjanje kristjanov se je raztezalo po vsej rimski državi od vzhodnih armenskih mest, tja do Lizbone, in od Arabije, Egipta in severne Afrike, tja do Anglije. Rimski martirologij ima 18. marca sledeče: V Nikomediji spomin 10,000 mučencev. — 20. januarja: V Tiru večja množica mučencev, znana le Bogu. — 4. oktobra: V Egiptu veliko mučenih obojega spola in starosti. — 26. aprila: Pod Maksimijanom je izbruhnulo veliko preganjanje kristjanov v Rimu. V par mesecih je bilo umorjenih okrog 17,000. — 3. novembra: V Saragosi pod namestnikom Dacianom veliko ljudi neustrašeno umrlo za Kristusa. Naštejmo nekatere imenoma: sv. Boštjan in Neža v Rimu; sv. Lucija v Sirakuzi; sv. Katarina v Aleksandriji; sv. Barbara v Nikomediji. Ljubeznjiva mučenica te dobe je gotovo sv. Neža. Latinski cerkveni učeniki 4. stoletja kaj lepo pišejo o tej svetnici. Kakor je danes razširjeno češčenje sv. Terezije Deteta Jezusa, tako lahko trdimo, da je bilo v dobi sv. Jeronima češčenje sv. Neže. Sv. Jeronim

piše, da slave njeno življenje črke in svetniki vseh narodov. Vsa poročila se vjemajo o sv. Neži, da je bila stara komaj 12 ali 13 let, ko je prejela mučeniško krono. Sv. Ambrož pravi, da so bile njene roke

še premajhne za vezi, zapone najmanjše verige za njo prevelike, tako da so ji kar zdrknile z malih rok. Izvila se je, govori sv. Damazij, takorekoč iz naročja svoje dojnice in hitela na bojišče.

Francišek in narava.

Rev. Odilo Hajnšek, O.F.M.

FRANČIŠEK je združil naravo z nadnaravnim. Vse stvari so namreč prepevale čisti Frančiškovi duši o Bogu in on je prepeval z njimi. Sleherna stvarca mu je šepetala: Velik, veličasten je Bog, naš Stvarnik. Poslušajmo to pesem — njena sladka melodija nas bo gotovo zanimala.

Frančišek, ta seraf ljubezni do Boga, je bil ljubitelj narave, kakršnega se ne spominja niti legenda, niti zgodovina človeštva. Ko se je oglasil on, je priletela jata ptic in je krožila nad njegovo glavo, ribe so dvigale svoje glave iz vode, gozd je pomiril svoje šumeče vejevje in veter je nehal pihljati — vse je koprnelo, da sliši njegov glas. K sv. Frančišku so hitele vse stvari, kakor v onem presrečnem času, ko se je jagnje paslo z volkom in je orel krožil po zraku z grlico.

Žarna njegova ljubezen do Boga, Stvarnika vsega, se je prelivala na vse stvari — od sonca, ki nas obseva, pa do črvička, ki se bojazljivo plazijo pod našimi nogami. V vsem je njegova pesniška narava gledala podobo božjo, v vsem se je kazala vzvišena dobrota in lepota božja. Ure in ure je premišljeval jutranje nebo, vzhod in zapad sonca in se je čudil njegovi svetlobi in toploti.

V jasnih umbrijskih nočeh se je njegovo oko sprehajalo po zvezdnatem nebu in njegovo srce ter njegov razum sta prodrli v sinjino in prišla do Boga. Razmišljal je bistre vrelce in je skrbno pazil, da jih ne skali. Potujoč po gozdovih je objemal drevje in občudoval nežno cvetje razsuto po dolini, skrbno pazeč, da ne prelomi tanke bilke in ne vrže lističa iz cvetne čaše. Hodil je vedno s povešenimi očmi, da ne pogazi črvička na zemlji.

Kakor ga je veselila vsaka stvar božja, tako ga je žalostilo trpljenje najnižjega bitja. Mnogo je seveda legendarnega, ali mnogo tega, kar se pripoveduje o Frančišku, ima zgodovinsko podlago.

Na potu v Rim je srečal mladeniča, ki je nesel povezano jagnje na trg. Svetnika je v srce zaskočila bolečina nedolžnega jagnjeta in vpraša pastirja, kaj da misli z njim. "Prodati ga hočem," odgovori priprosto. "In kaj se bo nato zgodilo z njim," pravi Frančišek? "Zaklali ga bodo," odvrne pastir. — Svetnika je to še hujše zbolelo in ponudil je mladeniču svoj plašč za jagnje. Pastir pristane na po-

godbo in svetnik vzame jagnje, razveže mu noge ter ga z nežnimi besedami pomiluje in boža. Cel čas njegove bivanja v Rimu je bilo jagnje z njim in sv. Bonaventura pristavlja, da je mirno, s povešenimi očmi stalo pri svetniku, dokler in kadar je premišljeval in molil.

Krotke ovčice in nedolžni jagenjčki so Frančiška spominjali na dobrega Pastirja, ki je celo svoje zemeljsko življenje preživel krotko in ponižno.

Nekoč, ko je opazil Frančišek na hribčku nedolžno jagnje med kozami in kozli, obstane z brati ter pokaže na ovco in pravi: "Tako je bival božji Odrešenik med pismarji in farizeji." Hotel je ovco osvoboditi tega društva, pa je ni imel s čim odkupiti. Neki trgovci, ki je to opazil, kupi ovco in jo daruje svetniku. Vzel jo je in jo daroval pobožnim sestram sv. Klare in one so mu naredile iz njene volne plašč. Svetnik je ta plašč najraješ nosil in vedno si ga je z veliko hvaležnostjo ogrnil.

Ko je bil v Greccio, so mu prinesli gozdnega zajčka. Vzame ga, postavi v krilo in ga začne tolažiti. "Ne boj se, bratec zajček, ti nedolžna živalica! Pa zakaj si se vendar dal ujeti?" Poprosi nekega brata, naj ga odnese v gozd. Ali zajček se vrne z bratom nazaj in priskaklja k svetniku. In ni se dal odpoditi, dokler mu ni svetnik zapovedal, naj se ne vrača več.

Četudi je Frančišek nazival vsako stvar božjo: brat, sestra, je vendar najrajši imel ptice. Rekel je, da so ptice simbol misli, idej in znamenje preziranja zemeljskih teženj in podoba duše, ki teži k Bogu.

Legenda o Frančišku in grlicah je tako nežna, da je ne smemo prezreti.

Neki mladenič je vjel nekoliko grlic in jih je nesel na prodaj. Na potu ga sreča Frančišek. Pa kakor je bil prijazen proti vsem stvarjem in še posebej proti nedolžnim, se mu zasmilijo nedolžne ptičice in nagovoril je dečka: "Prosim te, mili, mladi prijatelj, pri ljubezni našega dobrega Odrešenika, podari mi jih, da ne bi one krotke ptičice, ki so po sv. pismu podoba čiste, ponižne in zveste duše, prišle v brezbožne roke in da jih ne pobijejo." Mladenič se po navdihnenju milosti rad vda in pokloni svetniku grlice. Svetnik jih vzame v naročje ter jih začne pomilovati: "Drage moje sestrice, krotke, čiste

in nedolžne grličice, kako da ste prišle v ujetništvo? Jaz vam zopet povrnem svobodo in napravil vam bom gnezda, da rastete in se množite, kakor je volja Stvarnikova." Vzame jih s seboj do samostana in jim uredi gnezda. In ptice se tam nastanijo ter so izlegle mladiče. Do svetnika in do vseh bratov so bile zaupljive, kakor domače živali. Prihajale so jim na roke in ramena ter jim zobale iz roke. Od svetnika niso odletele, dokler jim ni dovolil.

A mladenič, ki je Frančišku podaril grlice, je stopil pozneje v red in postal dober redovnik.

sliši, kako naju brat slavček poziva, da ž njim slaviva Boga? Morava mu pomagati!" Brat Leon se začne opravičevati, da ima slab glas in je prosil svetnika, naj poje sam. Frančišek se previdno približa slavčku in začne prepevati. Njegov zvonki glas je odmeval po gaju in himna se je dvigala k Stvarniku v nebo. Slavček neha in poslušna in ko je svetnik nehal, je slavček nadaljeval. Nekaj časa se vrstita, dokler Frančišek ne vzklikne: "Zmagal si, brat slavček, zmagal si, prekosil si me!" In poln veselja je občudoval miloglasno ptico.

—
Sv. Frančišek
—

—
govori pticam.
—

Kot pesnika in umetnika je Frančiška zanimala vsa lepota v naravi in v vsem tem je svetnik užival. Petje slavčeve je ljubil radi lepote in gotovo je zavidal dragemu bratu, da more s tako lepim glasom slaviti Stvarnika.

Nekega jasnega večera je razmišljal svetnik s svojim najmilejšim bratom Leonom zvezdnato nebo in se je čudil harmoniji vsemira. Naenkrat zapoje v bližnjem gaju slavček. Sladki njegov glas je hitel v vedro noč. Svetnik nekaj časa pazljivo poslušal in nato pravi bratu Leonu: "O brat Leon, ali ne

Najdražji od vseh ptic je bil sv. Frančišku škranjanček, ki je po svoji barvi in s svojo čepico zelo podoben manjšim bratom. Govoril je svetnik večkrat: "Kadar pridem h kralju, ga bom prosil, da iz ljubezni do Boga izda postavo, da ne sme nihče mojega bratca čopastega škranjančka ne uloviti, ne ubiti.

Frančišek je ljubil ne samo živo, temveč tudi mrtvo naravo. Ljubil je svoje rojstno mesto Asizij in goro Alvernijo, ljubil je zelene travnike in skalnate pečine. Pa ta ljubezen do prirode je imela stalno podlago. Ni mu bila narava Bog, temveč vo-

dila ga je k Bogu. Svetnik je plamtel ljubezni do Stvarnika in ta ljubezen se je prelivala na vse stvari, ki so delo božjih rok. Ta ljubezen ga je vodila od Stvarnika k stvarjem in od stvari zopet k Stvarniku. V Frančišku se je zedinilo vse, kar človeku priroda odpira: nežno detinsko oko, fantazija, domišljija pesnikova in svetniška udanost do Boga.

Tako lahko tudi nas vsaka najmanjša božja stvarca vodi k Bogu! Kamorkoli pogledamo, povsod zapazimo sledove božje, povsod stopamo po njegovem posestvu. Prav pravi torej pesnik Zupančič:

Vse je mračno, duh nam seva,
k Bogu pota razodeva.

Neznani umetnik.

Po B. Bl.

LOVEČI slikar Rubens je bil s svojimi učenci na potovanju po Španiji. Vseposodi so stikali po starih umotvorih, zlasti v okolici glavnega mesta Madrid. Prišli so tudi v samostan strogega reda in tam se je nahajalo mnogo prav lepih in umetnih slik. Rubens jih ogleduje, pri eni sliki se pa nenavadno dolgo zamudi in jo občuduje. Nanjo opozori tudi učence, ki se hitro zbero pred sliko in se je ne morejo nagledati.

“Kdo je naslikal to podobo?” vpraša Van Dyk.

“Ime je bilo na robu slike zapisano, sedaj pa je zabrisano, ne da se več čitati,” odgovori Van Thulden.

Rubens prosi prijorja za kratek pogovor, in ko ta pride, mu umetnik pokaže to sliko in ga vpraša, kdo bi bil mojster, ki je ustvaril ta krasen umotvor?

Prijor, priletan mož, odgovori: “Mojster, ki je naslikal to podobo, ne pripada več temu svetu.”

“Toraj mrtev,” zakliče Rubens, “in nihče ne pozna njegovega imena, ki zasenči moje ime.” In z nekakim ponosom pristavi: “In vendar sem jaz Peter Pavel Rubens.”

Pri teh besedah oblije lahka rdečica blede lice prijorja, oči se mu zasvetijo in ustnice se mu tresajo. A to je trajalo le en trenotek. Hitro se zopet pomiri, položi roki križema na prsi, povese oči in pravi:

“Mojster ne pripada več temu svetu.” — “In njegovo ime? Svet ga mora spoznati in mu slavo dati, kakor zasluži.” — Rubens in učenci silijo v

prijorja, naj vendar imenuje umetnika. — Prijor se trese in z vso silo drži ustnice zaprte, da ne bi razodel skrivnosti, ki mu je že bila na jeziku.

“Njegovo ime, njegovo ime?” silijo tuji v prijorja. — Ta pa se veličastno zravna in pravi: “Že sem vam povedal, da umetnik ne pripada več temu svetu; nisem pa rekel, da je mrtev.”

“Toraj umetnik ni umrl, še živi!”

“Odpovedal se je svetu, živi kot redovnik.”

“Kot redovnik? — Povejte mi, v katerem samostanu? Grem tja, da ga spoznam in svetu odkrijem, kakor zasluži.”

“Tudi ime samostana vam ne morem in ne smem razodeti. Mož je spoznal nečimernost vsega posvetnega in našel v samostanu mir svojemu srcu. Zdaj je star in slaboten in se pripravlja na večnost. Pustite ga toraj v njegovem zavetišču, ki ga je zamenjal za svet in njegove prevare.”

“Častiti oče, s tem se pa on odpove nesmrtnosti.”

“Nesmrtnost ni nič v primeri z večnostjo.”

Prijor potegne kapuco na glavo, se globoko prikloni tujcem in odide počasnim korakom. Rubens gleda prevzet za njim in zapusti samostan. Prijor pa, prišedši v svojo celico, poklekne na klečavnik in moli dolgo, dolgo. Nato vstane, zbere barve in čopiče, ki so ležali semtertja in jih vrže v mîmo tekočo reko, ki je šumela pod oknom celice. Milo gleda za njimi; potem pa zopet poklekne pod podobo križanega in mu daruje priljubljeno orodje svoje umetnosti

P. Hugolin.

Rev. P. Evstahij:

PRI TETI V ŠMARCI. (Starokrajski motiv.)

Tja v Šmarco k Brojanovi teti!
Kolovrat še včasih vrte —
in meni o dnevih preteklih
prijetno, lepo govore . . .

Ej, to vam je mož — korenina:
France gospodar, moj Brojan!
S telovnikom v irhastih hlačah
vsem daleč okoli je znan . . .

In Reza! Nevtrudna čebela,
devica — za druge živi!
Sestrična pridna Ivanka:
nedolžnost ožarja oči!

Vse vera napaja globoka,
v njih božji živi blagoslov!
In pečo še teta imajo
in pomnijo zgodob rodov . . .

Kolovrat in preja in platno
in peča — ah, pesem davnin!
Domačc, slovensko — umira . . .
Otožno sladak je spomin!

Sedem Marijinih besed.

Rev. Janez Filipič.

(Konec.)

VII.

“QUODCUMQUE DIXERIT VOBIS, FACITE.” (Jo. II. 5.) Ali po naše: “Karkoli vam poreče, storite!” To pa je sedma in zadnja beseda Marijina. Uči nas pa, da je Marijino in Jezusovo češčenje ne ločljivo združeno med seboj, da je češčenje Marijino najboljša podlaga pravega češčenja Srca Jezusovega.

Poglejmo iz tega vidika besedo samo in ta njen nauk.

Na prvi pogled se nam zdi, da je Marijina beseda nekako odveč. Saj apostoli itak ubogajo Jezusa vse, kar jim ukaže. Čemu naj posega vmes še Mati božja s posebnim ukazom? Je torej v tej besedi neka ženska gostobesednost, neka prevelika skrbnost, če ne celo sitnost, bi lahko ugovarjal ta ali oni.

Pa ne! Marijina beseda je popolnoma na mestu, zakaj Marija pregleda v trenutku celotni položaj. Ona ve, da bi se lahko apostoli izgovarjali, češ: “Čemu napolnjevati vrče z vodo. Gostje in svatje itak ne potrebujejo vode, ampak vina. In čemu toliko vode? Saj so ti že pri vhodu umili noge in vrči so že odneseni, ne potrebujemo torej nobene vode.” Da! Tako in podobno bi se bili mogli izgovarjati apostoli, zato pa jim Marija pravi: “Storite vse, karkoli vam poreče. Storite, pa naj se Vam zdi potrebno ali nepotrebno, prijetno ali neprijetno; storite, pa naj bo, da razumete ali ne razumete ukaz Kristusov, da veste ali ne veste!”

Prav to pa veleva tudi nam Marija. “Sin moj, hči moja, če hočeš biti v resnici otrok moj, stori vse, karkoli ti Jezus ukazuje. Stori, kar ti ukazuje po božjih in cerkvenih zapovedih; stori, kar ti ukazuje po tvoji vesti in notranjih navdihnenjih; stori, kar ti ukazuje po tvojih predstojnikih, po škofu in papežu in drugih cerkvenih poglavarjih; stori, kar ti veleva po tvojem spovedniku in dušnem vodniku; stori, kar ti veleva po dobrih prijateljih in lepih zgledih tvojih podložnikov! Stori posebej, kar ti veleva po žrtvah in odpovedih; stori vse, kar tirja od tebe, pa bodisi, da tudi ne razumeš, kaj namerava s teboj, da ti je težko in neprijetno! Skratka, stori vse, kar ti Jezus poreče.”

Da! Tako in podobno tudi nam govori Marija vsak trenutek našega življenja. S tem pa nas vodi in vzgaja Marija naravnost za Jezusa. Zakaj cilj vse Marijine vzgoje je, prepojititi naša srca z duhom Srca Jezusovega.

Zares! Zanimivo je zasledovati, kako Marija vzgaja dečka in deklico, mladeniča in mladenko, svetne in redovne osebe, ki jo v resnici ljubijo in čutijo vedno bolj za Jezusa. Po milostih, ki jih jim izprosi, jih očiščuje greha in človeških slabosti, po notranjih navdihnih, ki jim jih deli s svojo priprošnjo, jih vedno bolj utrjuje v čednostih, dokler ne pripravi njihovih src tudi do junaških žrtev iz ljubezni do Jezusa.

Poglejmo zgled iz življenja!

Meseca julija l. 1913 je moral samostan Brezmadežnega spočetja v Montrealu poslati tri sestre daleč tja na kitajsko obrežje, da bi oskrbovale gobave jetnike na otoku Šekling. Povrnitve s tega otoka ni. Kdor stopi na to zemljo, je izročen smrti, ki jo prej ali slej prinese gobava bolezen. Tri sestre so zahtevali, a petnajst se jih je oglasilo. Tri izvoljene so bile vesele, da so mogle darovati svoje mlado življenje Gospodu. Tih so šle. Nihče ne pove svetu njih imen, nihče ne izve, v kakšnih žrtvah poteka njih življenje. Tako žive, tako umro, in njih imena padejo z njimi v samotni grob tuje zemlje. Le eno vemo o njih: bile so učenke iz Marijine šole. Marija jih je vzgojila za Jezusa.

Ta in nešteti podobni zgledi nam torej lepo potrjujejo resničnost besede Pija X., ki jih je zapisal 2. februarja 1904 v okrožnici o Materi božji, rekoč: “Ker je tedaj previdnosti večnega Boga dopadlo, da smo prejeli Boga-človeka po Mariji, ki ga je nosila v svojem naročju, nam torej ne preostane drugega, kakor Kristusa sprejeti iz Marijinih rok.”

Povsem torej pomnimo: Proč iti od Marije se pravi proč iti od Jezusa. Proč iti od Jezusa, se pa pravi iti proč od večne sreče. — Zato: Le k Mariji in po Mariji k Jezusu. Kolikor več duha Marijinega bo Jezus našel v naših srcih, toliko raje bo Jezus sam prišel v naša srca.

In v tem pomenu izpolnimo in obračajmo tudi sedmere obrazložene besede Marijine. One so izliv Marijinega srca, namenjene, da se prelijajo v naša srca in tako postanejo “svetilo nogam in luč mojim stezam.” (Ps. 118, 105.) Če pa to, potem bo naše življenje odsev Marijinega življenja, pa tudi naša zadnja ura odsev Marijine blažene smrti, s tem pa tudi naša večnost v družbi Jezusa in Marije vsa srečna in blažena in to za vse čase. O, Marija! Naj nastanejo po besedi sv. Jeronima tvoje besede “oralo, ki razorje njive naše duše in izkorenini trnje hudobij!”

Drobne vesti.

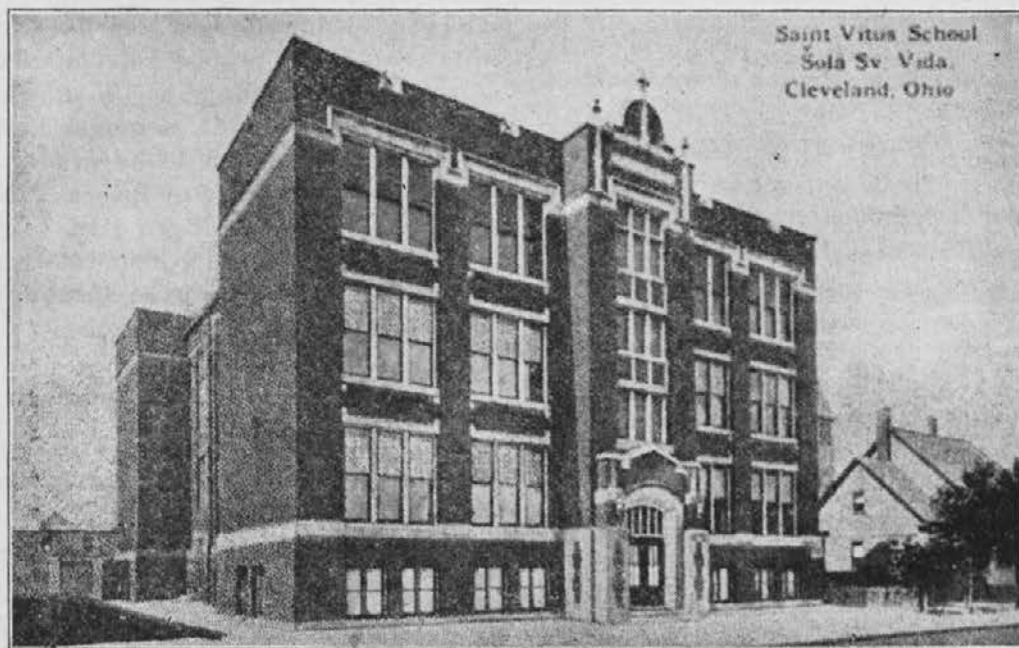
Najprej se moramo na tem mestu spomniti seveda 35letnice K.S.K.J., ki jo praznujemo ta mesec. Že v koledarju smo bili temu jubileju posvetili pozornost s tem, da smo mu odstopili poseben oddelek. Tukaj sedaj isti spomin obnavljamo in želimo K.S.K.J., da bi vsako leto bolj napredovala in da bi njeni člani bili močni stebri na katere bi se opirali v verskem in narodnem oziru. V tem znamenju jim iskreno čestitamo ter jim kličemo: Bog Vas živi!

Ker 35letnica sama na sebi ni tako velik jubilej, zato so se gl. uradniki zavzeli za prelepo misel, da bi nad vse slovesno praznovali vseslovenski katoliški shod v Lemontu. Zanimanje zanj postaja od dne do dne vedno večje in od vseh strani prihajajo ugodni glasovi. Posebno navdušeni so za katoliški shod v Clevelandu, kjer imajo zraven svojih odborov tudi centralo za državo Ohio. Od tamkaj pridejo na katoliški shod najbrž kar trije vlaki. Pa tudi iz daljne Minnesote bo prišlo lepo število rojakov. Častiti gospodje duhovniki so se sami postavili na čelo akciji za katoliški shod in v tam namen imajo posvetovanja v Gilbertu pri monsignorju Bilbanu. V New Duluthu so že

obletnici ponavljamo in sporočamo, da bomo z veseljem sprejemali vse, karkoli spominja na življenje ameriških Slovencev in da bomo vsa taka poročila kolikor mogoče neizpremenjena priobčevali pod naslovom: Gradivo za zgodovino ameriških Slovencev. Na ta način upamo, da bomo rešili marsikatero naselbino pozabljenja in bomo ob obletnici našega prvega razglašanja obnovili zanimanje za zbiranje zgodovinskih podatkov. Tozadavnega gradiva imamo nekaj v lanski Ave Mariji, nekaj pa tudi v letošnjem koledarju. Kdor ima pazno oko, ne more preko tega in drugega gradiva, če hoče ostati objektivni opazovavec.

* * *

Ali more biti praktičen katoličan socialist? — To vprašanje so točno rešili tudi s katoliške strani na diskusiji, ki so jo priredili verski socialisti na Dunaju 18. novembra 1928. Tamkaj je prof. Dr. Pflieger pojasnil katoliško stališče. Ob tej priliki povdarimo le, da katoliška Cerkev ni in ne more biti nasprotnica rešitvi socialnega vprašanja. Saj se je iz njene srede pojavil takozvani krščanski socializem in odlični predstavniki katoliške

izvolili delovni odbor za katoliški shod in v njem so: Mr. Joseph Jaksha, predsednik; Mr. Frank Vesel, tajnik; Mr. Joseph Mrak, blagajnik. Delovne odbore so izvolili nadalje v Pittsburghu, v Forest City in v Chicagi. Tudi bližnji Jolietčani se bodo postavili in bodo kar najbolj častno zastopani v Lemontu. Ostale naselbine naj kmalu sledijo zgoraj imenovanim in naj izvolijo delovni odbor za svojo naselbino. Od koder pa ne bodo mogli priti rojaki v večjem številu, tamkaj naj izberejo zastopnike, ki bodo v njihovem imenu nastopili zlasti pri manifestaciji. Manifestacijska procesija mora biti živa slika točasnega življenja ameriških Slovencev in v njej morajo biti zastopane vse slovenske naselbine v Ameriki. To bo zgodovinski dogodek, zato je žrtvujte zanj kolikor najbolj morete! Vaše žrtve bodo bogato poplačane s filmom, na katerem boste dolgo časa živeli in ostali v trajnem spominu poznejšim rodovom.

* * *

Ravno ta mesec je preteklo eno leto, ko se je sedanji urednik Ave Marije obrnil na rojake po naselbinah in jih prosil, naj mu pošljejo kar največ zgodovinskih podatkov. Ta poziv ob

Cerkve' so in še zagovarjajo njegova načela. Katoliška Cerkev zraven tega precej od svojega početka praktično (ne samo z lepimi besedami!) reševala razne socialne probleme in jih z isto navdušeno plemenitostjo rešuje še dandanes. Dokler ostane socialno vprašanje samo gospodarsko vprašanje, tačas mu tudi s katoliške strani ne moremo nasprotovati. Vsakdo ve, da je celo najskrajnejša zahteva socializma po komunističnem življenju že zdavna na idealen način uresničena v katoliških redovih. Redovi pa so cvet katoliške Cerkve, ki je nanje ponosna in jih je vsled tega obdarovala z raznimi privilegiji. (Nekaj dobrih opazk k tej stvari je prinesel nedavno ukinjeni "Pučki prijatelj", dne 27. decembra 1928.)

* * *

Druge drobne vesti so morale zaenkrat izostati. Tudi sem moral nekaj pisem, namenjenih za Mladinski oddelek, prihraniti za prihodnjo številko. Gramatike pa nisem nadaljeval radi velikonočnih praznikov. Ne samo mladini, ampak tudi starejšim želim mnogo pisank in medenih potic, zraven tega pa še zvrhano mero božje milosti in velikonočnega veselja.

RIMSKO VPRAŠANJE — REŠENO.

(s strani 98.)

prštevalo ozemlje tik poleg Vatikanskega mesta (Borgo S. Spirito), ki se smatra kot last Sv. Stolice in na katerem je Družba Jezusova (oo. jezuiti) pravkar dogradila impozantne palače svoje nove generalne kurije.

Vsota za odškodnino za izgubljene papeške provincije in druga cerkvena posestva je določena na 1 milijardo 750 milijonov ital. lir. Od tega v gotovem novcu 750 milijonov, ter v bonih s 5% obresti 1 milijardo. Ta vsota pa je veliko manjša od one, zagotovljene papežu po garancijski ustavi z dne 13. maja 1871, ki je sedaj razveljavljena. Italija zgradi v papeževem ozemlju za Vatikan lasten kolo-dvor ter upostavi zanj preko svojega ozemlja telegrafске, telefonske, radiotelegrafске, radiotelefon-ske in poštne zveze z inostranimi državami. Vati-kan bo tudi razpolagal z lastnimi prevoznimi sred-stvi: vlakom, avtomobili in aeroplani.

Italija prizna Sv. Stolici pravico diplomatskega zastopstva in sama imenuje posebnega poslanika, ki bo akreditiran pri papeškem dvoru, Sv. Stolice pa imenuje svojega nuncija za Italijo, za katero mesto je baje določen Msgr. Borgongini Duca, tajnik za iz-redne cerkvene zadeve, ki je tudi sam sodeloval pri posvetovanjih za sklenitev pogodbe in konkordata. — Posebna točka določuje, da mora Italija na proš-njo ali po pooblastilu Sv. Stolice kaznovati zločine ozir. krivice storjene na ozemlju Vatikanskega me-sta. Enako izroča Sv. Stolice Italiji zločince in krivce, ki bi se zatekli na njeno ozemlje, obdolženi dejanj, ki jih obsoja postava obeh držav. Sv. Sto-lica se obveže, da ne bo posegala v teritorialne spore med drugimi državami ali hotela biti zastop-pana na mednarodnih kongresih, sklicanih v to svr-ho, razen v slučaju, ako bi jo prizadete sile klicale za razsodnika kot najvišjo duhovno oblast, da vpli-va na mirno poravnavo sporov. Vsled tega bo ozem-lje Vatikanskega mesta vedno in v vsakem slučaju smatrano za nevtralno ozemlje in kot tako nedo-takljivo.

Konkordat obsega 45 členov in urejuje vse cer-kvenopravne odnose med Italijo in Sv. Stolico. Ita-lijanska vlada se pred vsem obvezuje, da bo v Rimu preprečila vse, kar bi moglo nasprotovati ali otež-kočati svobodno izvrševanje najvišje papeške obla-sti v mestu, ki je škofijski sedež papežev in središče krščanstva. Ureja se vprašanje dušnega pastirstva, cerkvenih praznikov, dušebrižništva pri vojski in mornarici ter aeronavtiki, pereče vprašanje revizije velikega števila majhnih škofij, ki jih Italija šteje vseh nad 260, in ki naj bi se reducirale na število dr-žavnih provincij. — Poseben člen določuje način imenovanja nadškofov in škofov, za katere je treba predhodnega soglasja italijanske vlade. Po zgledu

konkordata s Poljsko je sestavljeno besedilo prise-ge, ki jo morajo novoimenovani škofje položiti v ro-ke predsednika italijanske vlade. sedaj Mussolinija, in v kateri škof obljublja zvestobo italijanski dr-žavi, kralju in vladi, postavljeni po postavah držav-ne ustave ter prisega, da se ne bo udeleževal nobe-ne zveze, ki bi mogla s svojim delom škodovati dr-žavi ali javnemu redu in da istega tudi ne bo pripu-stil svojemu kleru! — V kapitularnih cerkvah se bo odslej ob nedeljah in praznikih pri konventualni ma-ši pela tudi molitev za kralja in državo. — Nadaljni členi priznavajo cerkvene redove kot pravne osebe, določujejo upravo cerkvenih beneficijev, v kolikor niso podvrženi civilnim postavam ter urejujejo bračno (zakonsko) pravo, ki se s konkordatom po-polnoma spremeni. Država prizna zakon kot za-krament in daje cerkvenopravnim kanoničnim do-ločbam tudi civilno moč. Določbe za civilno poroko izvrši župnik sam takoj po cerkveni poroki. Pro-glasitev zakona neveljavnim se prepušča cerkvene-mu sodišču, za izvršitev civilnih posledic pa skrbi ci-vilno sodišče, ki odločuje tudi v vprašanih zakon-ske ločitve.

Pogodba, konkordat in finančna konvencija se morajo tekom 4 mesecev predložiti v ratifikacijo sv. Očetu in italijanskemu kralju, nakar postanejo prav-noveljavne.

O priliki sedemletnice kronanja papeža Pija XI., dne 12. februarja t. l., se je vršila v baziliki sv. Pe-tra slovesna sv. maša, ki jo je služil prvi od seda-njega papeža imenovani kardinal Ahil Locatelli. — Papež je maši prisostvoval s prestola. Za vstop k slovesnosti je bilo izdanih 35,000 vstopnic, toda na-vzočih je bilo veliko več. Fašji vseh rimskih rionov (okrajev) so bili ta dan mobilizirani ter so se zbrali skupaj z vojaštvom raznih vrst na trgu sv. Petra, ki ga je okoli poldne napolnila okoli 100,000 glav bro-ječa množica, in je vztrajala sredi največjega dežja do konca sv. maše, da prejme papežev blagoslov. Rimljani so pričakovali ta dokaz naklonjenosti sve-tega očeta o priliki sporazuma z Italijo kljub temu, da so listi priobčili govor papežev župnikom in pri-digarjem, v katerem se ta misel iz diplomatskih raz-logov zavrača. In res se je po pol enih popoldne med burnimi manifestacijami množic prikazal na glavni zunanji loggi fasade sv. Petra Pij XI., obkro-žen od svojega dvora ter oblečen v rdeč plašč s štolo in mozzeto ter klobukom, — ne tiaro — na glavi, in forma privata podelil vsem tisočem svoj blagoslov. Govorice, ki so se prejšnji dan, o priliki podpisa po-godbe, raznesle po Rimu, da bo namreč kralj obi-skal Vatikan in grob sv. Petra, papež pa, da se bo slovesno peljal v Lateran, so bile brez podlage.

Popoldne so fašistične rimske organizacije pri-redile pred Kvirinalom velike ovacije kralju Vik-torju Emanuelu III. in kraljici Jeleni, ki sta se dva-

krat pokazala na balkonu ter pozdravila množice. Na papeški palači kvirinalski, ki ostane definitivno kraljev dvorec, vihra laška trikolora, enako na papeškem Angelskem gradu, ki je ostal v državni lasti.

Zvečer je rimski guverner (župan) knez Buoncompagni Ludovisi dal razsvetliti vsa uradna poslopja, šole in glavne cerkve z električnimi lučmi in bakljami ter reflektorji. Ministrstva ter mnogo privatnih poslopij je razobesilo poleg državne tudi papeško zastavo. Na vseh uradnih poslopih se je v luči raznobarnih žarnic blestel liktorski snop s

sekiro. Angelski grad pa je žarel v svitu 6000 bakelj.

Ideja narodnega edinstva praznuje zmagoslavje in ž njo režim, ki si je z rešitvijo rimskega vprašanja neizmerno utrdil stališče tako v Italiji kot v svetu. Saj je s strani vlade pogodba in konkordat izključno delo ministrskega predsednika. Rimljani, zlasti preprosti narod, pa z mešanimi čustvi gledajo na veliki dogodek. Mnogi šestdesetletniki se namreč še z žalostjo spominjajo srečnih časov, ko so v Rimu živeli "pod krivo pastirsko palico".

Policija.

Po Ewaldu.—P. P.

(Dalje)

"In jaz se potim kar se morem, da bi luknjice zamašila s smolo, pa skoro ne morem proizvajati toliko smole. Po pravici vam povem, da me že boli ob straneh in da mi hoče slabo prihajati. Ali vam tudi tako?"

"Ravno tako! Ravno tako!" so pritrjevale smreke. In šlo je po vejah od vrha do vrha kakor neka skrb in bojazen.

"Kaj naj storimo? Ali naj jim odpovemo stanovanje?"

"Stanovanje jim odpovemo!" so glasovale nekatere smreke, zlasti mlajše, ki so imele mehkejšo živce in jim je bilo več trpeti.

"Veste kaj," se je oglasilo par starejših, "grdo bi bilo kar cele družine metati na cesto potem ko smo jih sprejele na stanovanje. Gostoljubnost je lepa čednost, in nam smrekam se ne sme očitati, da smo surove in neolikane. Pustimo, da vidimo kaj bo. En rod nam ne more škodovati. Ampak odslej naprej jaz ne sprejemem te družine nikakor več na stanovanje."

"Jaz tudi ne! Jaz tudi ne!" so potrjevale enoglasno vse smreke. In pri tem je ostalo.

* * *

Minilo je nekaj dni. Neko jutro je začutila naša znanka smreka neko čudno prasketanje pod svojo kožo. Prasketanje je bilo mnogo močnejše in se je raztezalo dalje v okolico kot sicer; zato je postala pozorna in je zaklicala tiskarico:

"Slišiš, znanka moja, kaj pa imate danes v vaši družini? Zdi se mi, da se je družina znatno pomnožila in da sedaj vsi skupaj vrtate in rijete pod mojo kožo. Ali hočete mar razširiti svoje stanovanje? Opozorim te, da sem ti bila dovolila, da si izvrtiš le malo izbico zase. Kako je torej ta stvar?"

"Ah, ah, ah!" je stokala tiskarica. "Mojega moža že zdavnaj ni več, in tudi z menoj gre proti koncu. Zato se je pa mojih otrok narodilo, da sama res ne vem koliko. In vsak izmed njih vrta in dolbe sedaj poseben izhod, nekak koridor — razumeš. In na koncu tega koridora se bo vsak 'zabubil', kakor pravimo po naše. Tako smo delali mi in tako bodo storili naši potomci."

"In potem —?"

"Potem, no, ko bodo v svojih bubah zadosti časa tičali, bodo izlezli iz svojih ječ in bodo pravi, dorasli tiskarji in tiskarice, ki bodo šli takoj v svojo najbližnjo okolico, da skupno s svojo zlaho obhajajo svatbo — razumeš, svatbo!"

"A —? In potem? Malo hitreje pripoveduj, ker reči moram, da me vsa stvar zanima in tudi nekoliko skrbi."

"Oh, popolnoma brez potrebe! Nič se ne daj begati in strahiti, draga smreka!" je tolažila tiskarica s ponižnim glasom. — "Tako mogočna smreka kot si ti, pa da bi se bala tako malih keberčkov, kot so moji otroci. To bo šlo čisto mirnim potom dalje. Ko bodo namreč samice na tem, da zaležejo zarod, bodo lepo ponižno pritrkale pri tebi in tvojih mogočnih tovarišicah na lub in prosile za malo strehe in gostoljubnega zavetja — tako kot sem bila jaz storila, saj veš."

Smreka pa jezno in odločno na to:

"Račun delaš brez krčmarja. Vedi namreč, da ne jaz, ne katero drugo drevo v gozdu ne bo sprejelo pod streho tebe in

tvojega rodu. To je bilo enkrat, da si me opeharila za mojo gostoljubnost, a drugič ne bo več."

"Moj Bog, ne huduj se tako, moja dobrotnica. Ne morem ti pomagati, a povedati ti moram, da bodo moji otroci in njihov rod zavrtavali svoje rove v vaš les, ako ve smreke to rade pustite ali nerade. To je njihovo življenjsko vprašanje, to morate vedeti."

Smreka je nevoljno stresla svoje veje pri teh besedah, in skoro ni mogla priti do sape vsled jeze in začudenja.

"Tako torej!" je vzdihnila. "In taki hinavki in nehvaležnici sem zaupala in jo gostoljubno sprejela pod streho? Nehvaležnica! Za plačilo me bode tvoja zalega uničila. Vedi, da že čutim, kako se mi suši sok in mozeg po žilah. Prav doli v korenine me suši in razjeda. Nekega lepega dne bo potegnili vihar in me položil po tleh — in to v cvetju mojih mladih let! To bo tvoje delo, hinavka! Ali te nič ne peče vest?"

"Ne tako divje, ne tako!" je mirila tiskarica. "Pomiri se, draga dobrotnica in pomisli, da je pač vsak sam sebi najbližnji. Jaz in moj rod smo pač tako vstvarjeni, da se redimo in živimo ob smrekah. Veš, to je tako. Previdnost nas je vstvarila in nam dala nalogo neke vrste policije."

"Kaj praviš? Policije?" se je čudila smreka. "S policijo svoj živ dan še nisem imela opravka."

"No, dobro! Sedaj si oglej mene in moj rod in videla boš, kaj je to: policija."

"Kako to?"

"Ej — kako neki? Naša naloga je, da vam smrekam zastavimo pot in vam preprečimo, da se ne razširite in ne razraščate po vsem svetu."

"Kdo to misli?" je ugovarjala smreka.

"No, le ne delaj se!" jo je zavračala tiskarica. "Meniš, da ne vemo, da je bil vaš namen prodreti visoko gori na sever in pregnati vse bukke, borovce, mecesne — sploh vsako listnato drevje iz gozdov? Dovolj glasno ste se bahale smreke in izdajale ta svoj načrt. ... Ali se še spominjaš svojega pogovora s škorcem?"

"In če se ga —?" se je branila smreka. "Ali ni res, kar sem rekla škorcju, da se naš rod leto za letom širi na prostore?"

"To je ravno, kar ne sme iti tako naprej. Nihče nima pravice, da bi si sam svojil vso zemljo, ker Bog je vstvaril tudi druge stvari, ki morajo imeti tudi svoj prostor pod ljubim soncem. Ali razumeš?"

"In ti si se toraj pojavila, da nam zapoveš, da nehamo?"

"Tako je!"

"Ti —?! Uboga reva — in ti da nas boš vstavila v prodiranje? Poglej okrog in premisli, koliko nas je."

"Veliko vas je," je rekla tiskarica, "a nas je še več. In par let še počakaj, potem boš videla, koliko nas šele bo; ker vedi, da se naš rod silno hitro množi. V par letih bo večina vas ležala brez skorje in vsa ogulena na tleh, ali pa molela svoje ružave suhe veje v zrak. In to bo naše delo!"

(Dalje prih.)

GLASOVI

od

Marije Pomagaj

P. Benigen.

Po dvajsetih letih Ave Marije.

Letošnji mesec marec je zaključil dvajsetletnico lista Ave Marije. Minula so leta truda in trpljenja, žrtev, premagovanja in preganjanja . . . V večnosti so, ne povrnejo se nikdar več.

Dvajset let že obiskuje list Ave Marije naše rojake v Ameriki kot njih najboljši prijatelj. Vnema jih in navdušuje, prosi, opominja in svari. A vse to iz ljubezni do tebe, dragi rojak, ki ti hoče dobro, edino dobro, hoče tvojo pravo srečo.

Nikdar v vseh teh dvajsetih letih ni imel list Ave Marije drugega namena kot tega: **delati za tvojo pravo srečo in jo pospeševati.** Ni te slepil ne varal, kakor so te mnogi slovenski listi v Ameriki. Kolikim našim rojakom so ravno brezverski slovenski listi iztrgali iz src podlago prave sreče — sveto vero! Kako mnoge naše rojake so pahnili v časno in večno nesrečo!

Temu pogubonosnemu delu nasproti pa je bil pred dvajsetimi leti ustanovljen list Ave Marije, srčno pozdravljen od dobro mislečih kot edini nabožni list v brambo svete vere v Ameriki. Umljivo, da so ga nasprotni časniki imeli za pravo tarčo svoje jeze, sramotenja in preganjanja; saj je bil on edini, ki se je drznil iti v boj za najdražjo svetinjo našega vernega naroda.

V svoji prvi številki marca leta 1909 je list Ave Marije povedal svoj namen, svojo nalogo z besedami:

“Ave Maria, zvonček Marijin, zadoni krepko, zadoni po vseh

slovenskih naselbinah širne Amerike! Naj te čujejo vsa srca! Milo doni svojo “Ave Maria!” in nam budi spomine na mili slovenski dom, na naše obljube in pri-

pozabimo, da smo katoliški Slovenci.

Milo doni zvestim srcem in jih navdušuj k stanovitnosti!

Krepi oslabele in jih spodbujaj k pogumu!

Kliči zašla srca in jih vabi nazaj v naročje poštenega, krščanskega življenja!

Kliči nas vse k medsebojni ljubezni in slogi, da se bomo čutili, da smo ena družina, katere Mati je Marija!

To torej, ‘Ave Maria’ — to je tvoja naloga in s to nalogo te pošiljamo v širni svet!”

Tak je bil namen, taka naloga novega lista Ave Marije v svojem začetku, isti mu je bil v vseh dvajsetih letih svojega obstoja, isti mu bo ostal tudi nadalje.

Dobro se je pa ustanovnik lista zavedal svoje težke naloge, ki jo je sprejel nase. O tem piše na 3. strani prve številke Ave Marije.

“Nov list! — in sicer nabožne vsebine, in to za Ameriko — kolik pogum, morda kolika predrznost! Vendar — tu je, glejte ga! Res je bilo treba za to velikega poguma. Vendar, zaupamo na pomoč božjo in Marijino. Poskusimo, morda bo šlo.

Da je pa tak list silno potreben za ameriške Slovence, o tem smo gotovo vsi prepričani. Zato naj bo v božjem imenu! Mi bomo delali, se bomo trudili, bomo žrtvovali, če bo treba veliko žrtvovali, pri tem pa pridno prosili pomoči od patrone lista — Marije. Za njeno čast gre, za dušni blagor slovenskega ljudstva, — ki je njeno ljudstvo, — gre. Go-

Posebno odlikovanje.

Prečastiti g. P. Bonaventura Marrani, vrhovni predstojnik reda Manjših Bratov, je podelil najvišje redovno odlikovanje štirim našim velikim dobrotnikom, ki so storili že veliko dobrot in zaslužnih del za naš zavod.

Odlikovani so sledeči: Prečastiti g. M. Šavs; gospod in gospa Anton Grdina iz Clevelanda, O.; gospod in gospa Avg. Jakopič in gospod E. Seiz.

To odlikovanje vsebuje veliko dejansko korist, ker odlikovanec postane deležen vseh dobrih del, tako reda sv. Frančiška, kakor tudi redovnic, spadajočih pod oblast našega Generalnega Ministra.

V dolžnost si štejem, da našim odličnim dobrotnikom iz srca čestitamo k temu izrednemu odlikovanju.

sege, dane ob slovesu iz domovine. Drami nas, da ne zadremujemo v duševno spanje! Spominjaj nas neprenehoma, da ne pozabimo na svojo Mater Marijo! Kliči nam mogočno v spomin, da ne

tovo ne bo odrekla svoje pomoči." — In ni mu je odrekla. Res, pod posebnim varstvom Marijinim se je list Ave Marije ohranil dvajset let!

Tam v daljnem Egiptu sem pred dvajsetimi leti bral te besede iz prve številke lista Ave Marije. Razveselil sem se ga silno in ga podal mojim Slovencem v Egiptu. Tudi oni so se ga zelo razveselili in brali z veseljem nabožni list, ki je prihajal tako daleč redno vsak mesec k nam. Med tedanjimi mojimi Slovenci v Aleksandriji je bil nek pesnik Palmin. On je zložil listu Ave Marije celo pesem, ki je bila objavljena v njem na strani 27. ter se glasi:

BRATSKI POZDRAV IZ TUJINE V TUJINO.

Na lahnih krilih kot krilatec božji,
o pesem, tiho kot zefir zvečer
poleti v novi svet čez morje širno
in nesí bratom tja pozdrav stoter:

Pozdravljeni, bratje, v tujini,
s tujine sprejmite pozdravel
Čeravno ne več v domovini,
še vedno smo mi sini Slave.
Od vzhoda zato na zapad
pozdravim vas, bratje, kot brat!

Ko vzeli smo slovo svoj čas od doma
in dragim našim stisnili roko,
in svete čuli in obete dali,
nobeno suho bilo ni oko.

Oj, težko je bilo slovo nam,
saj dom smo predragi zapustili,
ž njim vse, kar je bilo ljubo nam,
kar kdaj smo na svetu tem ljubili.
Zatorej bodimo povsod
in vedno slovenski zvesti rod!

A Slave vredni bodemo mi sini,
če nje držimo svetih se navad,
če ne izgubimo nikjer nikoli,
ki dala mati z nami je zaklad.

Zlata in srebra pač dobili
od matere mi nismo, bratje,
a vendar smo nekaj dobili,
in dražji nad vse ta zaklad je:
Prinesli seboj iz daljav
smo vero in up in ljubav.

Nosimo torej, bratje, zvesto v srcu
te bisere na dom predragi spomin,
in srečni bomo v kraju tujem
In vsak bo zvest in vreden Slave sin.

Ne samo pod streho domačo,
pokažimo tudi v tujini,
da Bog in ne dom za igračo

ne služi slovenskemu sini:
Le oni je pravi Slovan,
ki Bogu in domu je vdan!

Iz Egipta je bil poslan ta bratovski pozdrav listu Ave Marije. In ker smo Slovenci raztreseni širom sveta, zato naj bi se vsi po želji pesnika zavedali vsikdar in povsod, da

"Le oni je pravi Slovan,
ki Bogu in domu je vdan."

To zavest je vedno gojil list A. M., za njo je bodril in vnel naše rojake ter jih združeval v medsebojni ljubezni. **Ohraniti Slovence zveste Bogu in narodu, to nalogo vrši že celih 20 let. To hoče nadaljevati krepko in vneto tudi v prihodnje list Ave Maria.** (Podčrtal urednik.)

Nepoznani napori.

Če pomislimo, v kakih razmerah in s kakimi sredstvi je pričel list Ave Maria svoje apostolsko delo, moramo reči, da nikakor ni bila lahka reč pričeti in dvajset let vzdrževati nabožni list za Slovence v Ameriki. Skoraj brez denarnih sredstev, brez stalnih sotrudnikov začeti tako podjetje, je velik pogum, da, velika predrznost. In urednik ni bil samo urednik, temveč še marsikaj drugega in zato preobložen z mnogimi drugimi opravili, ki mu jih je nalagal njegov poklic. Poleg tega pa še sramotenje in neprestani napadi od slovenskih brezverskih časnikov s prozornim namenom, da bi vzeli listu še tisto peščico naročnikov in ga tako ugonobili. In navzlic vsemu temu vztrajati celih dvajset let — to so v resnici napori in sicer nepoznani napori. Koliko je bilo pač naših rojakov, ki so jih poznali, cenili in upoštevali? V primeri z njih številom jakó, jako malo.

Zato lahko rečemo: samo eden je, ki jih pozna in ceni — vsevedni Bog. Samo ena jih pozna in ceni. Ena, ki varuje in brani in ohranja ta svoj list — preblašena Devica Marija.

To sladko zavest imajo zdaj po dvajsetih letih vsi peteri uredniki lista Ave Maria. To jim je zdaj v največjo tolažbo, da so se trudili, trpeli, žrtvovali, prečuli mnoge noči pri težkem, napornem delu za list Marijin. Pod mogočnim Marijinim varstvom so vztrajali in nesebično delali za pravo srečo svojih ljubljenih rojakov. Vodila jih je zvezda vodnica, ki jim je bila vedno pred očmi: **ohranimo sveto vero in ljubezen do materinega jezika našim rojakom.**

Ali je to potreba?

Pa še kako! Koliko naših rojakov je zavoljo branja slovenskih brezverskih časnikov izgubilo sveto vero v Ameriki! Kako jo celo sovražijo in napadajo!

Pač je treba, da bi se vsi še dobri in verni naši rojaki združili v srčni molitvi in po Mariji prosili zanje. Marija, Zgodnja Danica, naj prižge luč svete vere v srcih onih naših rojakov, v katerih je ugasnila. In oh, mnoga slovenska srca so še zdaj mrtva in mrzla za njo. Ne ogreva jih več blagodejna luč svete vere. O, kaká tema je v njihovih srcih! Kaj bo šele enkrat ž njimi, ako se pogreznijo v večno temo! . . . In pogreznili se bodo gotovo, ako ne prižgo v svojih srcih luči svete vere zdaj, ko imajo še čas. O Zgodnja danica, zasveti jim, reši jih, da se ne pogreznijo v večno temo, kateri se bližajo z vsakim trenutkom!

Dvajset let

že sveti list Marije Zgodnje danice našim rojakom. Dvajset let jim ohranja luč svete vere, vedno jo na novo prižiga, vedno pazi, da bi ne ugasnila v kakem svojem naročniku. In uredniki so veseli in z veseljem služijo Bogu in Mariji z napornim delom urejevanja lista Ave Maria. Zato so pa tudi ti zvesti in stanoviti naročniki in braveci lista Ave Marije tolika tolažba in ra-

dost urednikom, saj se za nje trudijo in delajo. Kako radi bi pa oni pomnožili to svoje veselje s tem, da bi se pridružili številu naročnikov še vsi drugi rojaki in rojakinje v Ameriki, ki še nimajo Marijinega lista in ga ne bero. Koliko je še teh!! Zakaj?

Ker so v nasprotnem taboru, ker so brez vere.

To je pravi vzrok.

Vernim našim rojakom v Ameriki in tudi v domovini zelo ugađa naš list Ave Maria. Radi ga bero in uredništvo prejema mnoga pohvalna pisma od raznih strani. Torej list ni kriv, da ni bolj razširjen. Pravi vzrok temu je edino ta, **ker so premnogi naši rojaki v nasprotnem taboru, ker so brez vere.**

List Ave Marije ima dosti zastopnikov po Ameriki v slovenskih naselbinah. Težko je njihovo delo, posebno tam, kjer ni slovenskih župnij. To poskuša zlasti naš potovalni zastopnik. Iz njegovega pisma, ki ga je pred kratkim poslal upravi, navedem nekaj stavkov.

“Prehodil sem—piše — enajst krajev v osmih dneh. Vsi so mi ostali v žalostnem spominu. Povsod sem agitiral za Ave Marijo, pa moje prošnje in besede so padale v ledena srca in na kamenita tla. Povsod enaki izgovori: ni denarja, slabi časi in stokanje, kaj bo. Pa nikar jim ne verjemite. Za vse, kar hočejo, imajo denar, samo za katoliški list ga nimajo; zato ne, ker so se izneverili sveti cerkvi in veri. Ne molijo nič, ne hodijo v cerkev, dolar jim je bog. Imajo pa vsepolno brezverskih listov po hišah, ti so njih evangelij. Za take liste nimajo izgovora, da so slabi časi, da je revščina itd., samo za katoliški list nimajo denarja, **postali so rudeči od Prosvete.**” Take so razmere med ameriškimi Sloven-

ci, ki nimajo svoje župnije. To potrjuje mož, ki se je o vsem prepričal in obiskal vsako slovensko družino po takih naselbinah. En celi dan je hodil od hiše do hiše, govoril z vso vnemo za list Ave Maria in za vse to je dobil 40 centov — **zapomnite si, celih štirideset centov**, pa nobenega naročnika. Na cente pa neprijaznosti in surovosti.

Da, podivjano je naše ljudstvo. Tisto ljudstvo, ki je bilo enkrat verno in dobro. Na vesti ga imajo oni, ki so leta in leta pisali tako grozno proti sveti veri v brezverskih časnikih . . . Tudi za nje bo prišla ura odgovora za vse te radi njih zapeljane in pogubljene naše rojake . . . Iz takih naselbin se pa tudi čujejo strašne in neizrekljivo grozne hudobije kot posledice brezverskega življenja naših zapeljanih rojakov. To je pač čisto naravno, ker po brezverskih naukih ni ne Boga, ne večnosti; čemu naj bi torej ne delal tako, kakor se mu ljubi, saj sem prost in svoboden. Tako sta pred par tedni mož in žena končala svoje življenje z groznim samomorom. Da, kakršno življenje, taka smrt.

Do skrajnosti žalostne in pretresljive so razmere v verskem oziru pri tolikih naših rojakih. Ravno to pa mora ganiti in vneti vsakega vernega rojaka, v čegar srcu je še krščanska ljubezen do bližnjega, za delo v njih rešnje. Eno in silno uspešno tako delo lahko vsakdo opravlja, da goreče moli za nje k Mariji, pribežališču grešnikov. Drugo, da bodi vsak apostol za razširjenje katoliških časnikov; kajti kakor postane brezverec, kdor redno bere brezverske časnike, tako bo pa postal veren kristjan, kdor redno bere katoliške časnike. — Tretje je, da agitira vsak za **letošnji vseslovenski katol. shod.**

Kolikor večja bo udeležba pri njem, toliko večja bo korist za naš narod v Ameriki. Marsikomu

Mr. Jos. Štukelj,
prvi predsednik K.S.K.J.

bo odprl oči in se bo povrnil z roba prepada v naročje svoji dobri materi katoliški Cerkvi.

Katoliški shod bo velikanska manifestacija našega naroda. Pokazal se bo prvič v tolikem številu, kakor še nikdar poprej. Pokazal bo, **da je veren in narodno zaveden.**

Naj nas letos pri tem veličastnem shodu 6., 7. in 8. julija spoznajo Amerikanci, da cenimo nad vse svoji najdražji svetinji, kateri smo prejeli od naših blagovestnikov, svetih bratov Cirila in Metoda: **sveto vero in svoj materni jezik.**

Zato na delo vsi za vseslovenski katoliški shod; kajti

“Le oni je pravi Slovan,
ki Bogu in domu je vdan.”

Kot trajen sad našega prvega vseslovenskega shoda pa bodi geslo: v vsako slovensko družino katoliški list Ave Marijo!

Iz našega ofisa.

ZAHVALE:

Iz srca se zahvaljujem Mariji Pomagaj za zopetno zdravje, ki sem ga zadočila na njeno priprošnjo. Iz hvaležnosti pošiljam mali dar.

Mrs. P. Kapsh, Elizabeth, N. J.

Prisrčno se zahvaljujem Mariji Pomagaj in sv. Tereziji za uslišano prošnjo. Bila sem v veliki stiski, pa sem se z zupanjem obrnila do Marije Pomočnice, ki mi je pomagala. Priloženo pošiljam mali dar \$1.00 v podporo lista.

U. M., Pittsburgh, Pa.

Zahvaljujem se Materi božji in sveti Tereziji za dobljeno zdravje. Pošiljam Vam mali dar v podporo lista Ave Maria.

M. C., Cleveland, Ohio.

Cenjeno upravnništvo: Priloženo pošiljam \$1.00 v zahvalo na čast Materi božji za uslišano prošnjo. Bila sem hudo bolna in na njeno prošnjo sem zopet ozdravela. S tem izpolnjujem svojo obljubo.

Mrs. Galia Bezick, Lisbon, Ohio.

Darovi za cerkev Marije Pomagaj:

Neimen \$2.50, Neimen \$2, Mrs. Travnikar \$1, Anna Flajnik \$1, Kath Majerle devetdn. \$1, po Rev. Odilu \$1, Mrs. John Lavrich 50c, Mary Zakrajšek \$2, Frank Merkun \$2, Katarina Kervin \$2 (okras sv. Jožefa), Mary Svigel 20c.

Darovi za lučke pri Mariji Pomagaj in sv. Tereziji:

Mrs. Maria Kobal \$2.40, Marko Bluth 50c, Frances Petrich 50c, Rosie Nemanich 50c, Jennie 25c, Neimen \$5, Terezija Narobe 50c, Uršula Ambruse 30c, Frances Muren 50c, Frank Horvatin \$1, Agnes Zakrajšek \$1, Banks Anna \$1, Agnes Piškur 50c, Frances Tomshe 20c, Kusman John 30c, Frances Kastelic \$1, Mary Bašel 50c, George Jakovec 20c, Martin Bayuk 20c, Anton Svetnik 50c, Neimen 50c, Mary Anzelc 50c, Mary Dryer \$1, J. Cimperman \$1, Agnes Xeler 50c, Frank Madic 50c, Lavrenc Kremlar \$1, Mary Sivec \$1, Josie Rashel 50c, A. Majerle \$2, po P. Pashalu \$1, Math Kremesec \$2, E. Gerbec 30c, Anna De-

mitrovich \$1, Anna Cesar \$1, po Mr. Fran Ulčarju sprejeli od raznih oseb \$1.40. Jos. Peshel \$1, Marie Prisland 50c, Jakob Resnik 50c, Anna Furlan \$1, Frank Oblak 50c.

Darovi za list Ave Maria:

Malesich Kath. 50c, Neimen. \$2.50, Triller Katinka \$5, Joe Stimac \$2, Mrs. R. Kapsh 50c, Rosie Vicich \$1, Mary Perovšek 50c, Mary Zakrajšek 25c, Anna Debevc 10c, J. Jakovec 25c, Frank Mestek 50c, J. Subic 20c, John Klemenčič \$1, Philipine Zagar \$1, J. Cimperman \$1, A. Xeller \$1, Jennie Osenc \$1, M. Gostičeva \$1.25, M. Cimperman \$1, (v zahvalo), M. Muhich \$1, U. Muren \$1, (v zahvalo), Mary Kolarič \$1, Joe Lesjak \$2, Mary Arch \$1, Jos. Groznik \$1, Val. Raspet 20c, John Suša 50c, John Miklavčič 20c, Mary Kustowar 35c, Katarina Zagar \$1, Jos. Peshel \$2, G. Bozick \$1.

Darovi za kolegij:

Mrs. B. Hafner \$1, po Mr. F. Ulčar 25c, družina Mr. Anton Bogolin \$5.

Člani Apostolata sv. Frančiška so postali:

Po M. B., Illinois za šest oseb \$60, F. Hrovatin 50c, M-c \$10, Klepac A. \$1, Elizabeth Studuhar \$1, J. Stimac \$10, Frank Kušar \$10, Mary Barker \$3, Mary Ahlin \$1, Mary Ahlin \$1, Mary Vidmar \$3, A. Blažič \$1, Elizabeth Machek \$10, družina Maks Omerzel skupno \$20 za dve osebi, Mary Svigel \$1, Frank Dimitrovič \$10, Marko Mihelich 50c, Anton Jurkovič \$10, Mary Jurkovič \$10, Matija Jurkovič \$10, Lavrencij Rachky \$10, Anna Lampe \$5.

Za sv. maše so poslali:

Frances Laurich \$5, Marko Bluth \$1, Frances Kalcich \$4, Neimen. \$2, družina Skube \$1, Alojzija Zorc \$3, Angela Mlakar \$1, Barbara Dolinar \$1, Terezija Narobe \$1.50, Louis Blažič \$1, Frank Perovšek \$3, Rozie Mance \$1, Frances Muren \$1.50, Marko Pasich \$2, Kristina Traven \$1, Louise Meshnik \$1, Terezija Vončina \$3, Mary Bramberk \$2, Martin

Zagorc \$1, Anna Cof \$1, Katarina Hebbain \$5, A. Hegler \$1, Katinka Pavlich \$5, Johana Krolnik \$2, Frank Kushar \$2, Jos. Zupancič \$2, Josephine Cayner \$2, Helena Zore \$1.25, Mary Rolich \$1, Josephine Slivšek \$1, Jurij Sokolich \$1, Mary Klemen \$1, Neimen. \$2, Jennie Beribak \$3, Rosie Nemanich \$5, družina Kokol \$2, Mary Anzelc \$2, Apolonija Mrak \$2, Mary Deveyar \$1, Josephine Cimperman \$1, Agnes Xeller \$1, Anna Slogar \$4, Valentin Bombach \$5, Mimie Lourich \$2, Uršula Novak \$2, Mary Zore \$2, Frank Mladich \$1.50, Mary Sivec \$1, Katarina Mayerle \$1, Helena Marn \$1, Mary Gostič \$3.75, Mary Polutnik \$2, Mary Zidar \$2, Anna Maierle \$3, Rosie Mozina \$2, Mary Završnik \$2.50, Mrs. Brullar \$1, Frances Muren \$1, po Rev. Pashal \$4, A. K. Segar \$1.50, Karl Kovacič \$2, Mary Peternel \$1, Margareta Sodec \$2, Elizabeth Grbec \$2, Anna Petrašič \$2, Jennie Zorko \$1, Anna Dimitrovich \$1, Josephine Pintar \$2, Louise Krivec \$1.50, Mary Dotzh \$1.50, Mary Zore \$1, Mary Kolarič \$1, Frank Pirjavec \$1.50, družina Arch \$1, Marijana Drasler \$1.50, Getrude Petrich \$1, Uršula Simonich \$1.50, Mary Klanenik \$1, Katarina Zagar \$1, Luka Dernovšek \$1, Anton Vidergar \$1, Joe Smrekar \$1, Agnes Jordan \$1, Anton Kolinc \$1, Frances Slapnik \$1, Jakob Wahčič \$1, Terezija Možič \$1.

Za karmeličanke na Selu pri Ljubljani je poslal Mr. Anton Prijatelj \$50.00.

Tem in vsem našim blagim dobrotnikom naj Gospod Bog povrne z nebeškimi darovi!

NOVE NAROČNIKE SO PONOVO DOBILI:

Mr. Frank Ulčar 48, Lucija Gregorčič 17, Mary Kobal 9, Marko Mihelich 6, Angela Berus 2, Rev. John 1, Marko Bluth 2, Joseph Sustarsich 1, John Globobich 1. Sami so se naročili: Rev. Anton Ravšl, Anton Marolt, Joško Hrén in Chas. Pysh.

SLOVENE LITERATURE

By **Albina J. Wahcic.**

(Continued.)

Slovene Folk Song.

SLOVENE Folk Song is the expression of the entire nation from the earliest times down to the present day. These folk songs portray the Slovene ethical and musical world. English folk songs are composite and have to be assimilated into English literature. The Slovene poet is a blossom of the people. The character of Slovene folk songs is a portrayal of the character of the people, it is a medium to literature, poetry and music coming directly from folk song. It is not something of the past, it is alive and plays a great part of the social culture. Moreover, there is no Slovene music except that which has been developed in folk song. The songs are not fantastic; troubadours are unknown in Slovene song.

It is realism, not of the ordinary type or vulgarity, but Slovene realism consists in types and symbols, the various phases of human life.

One example is "Alenčica", wife of "Kralj Matjaž". In the description of this woman we see emphasized the value of faithfulness and the respect for bravery.

"Marjetica" portrays the charming, demonish witch, who by her beauty and attractiveness leads so many into ruin.

"Jerica" symbolizes patient endurance of humanity, a woman who stands hardships.

"Virgin" is the type of Slovene woman, the pious, sincere, faithful mother. Motherhood is looked upon as heroic, wise, self-sacrificing. The child in the folk song is always very loving towards its mother. The child orphan is the most unhappy and most unfortunate creature.

The relationship between brother and sister is most beautiful. The brother is the protector of his

sister; the sister is the mistress of the brother; the two are always together, helping each other.

The wife in Slovene folk song is her husband's companion, ever faithful to him. By the ancient Slavonic law the unfaithfulness of a wife was punished by death.

Love perhaps plays the greatest part; profound, mysterious, indefinable, nevertheless always present.

The Slovene folk song is not orientated, it is not a unit but develops and grows through the generations. The original theme is varied. When once developed it does not remain in that certain way but is always in the making. As the taste and civilization changes, the themes are used accordingly. The Virgin is sometimes Slovenian, sometimes Hungarian, or Turkish, and then again Slovenian.

The folk song is the very basis and definition of the nation. Nothing shows the Slovene nation so completely as its folk songs.

The literary significance is enormous, profound. A person cannot understand Cankar, Gregorčič and least of all Prešern without understanding Slovene folk song.

These folk songs are direct, deeds not words are important. We do not have a Hamlet or a Shylock but we have goodness, badness, and so forth.

It is very difficult to classify the fifteen thousand folk songs. There are professional and nature songs which are strictly unsentimental. The tragedies compare with the Greek tragedies. Another form is the dance song or poskočnica.

A few examples of Slovene folk song are "Kralj Matjaž", "Lepa Vida", "Mlada Breda" and "Marjica gre na božjo pot".

(To be continued.)

P I S M A.

572 South Fourth St.
Steelton, Penna.
Feb. 15, 1929.

Dear Rev. Father:

I would be greatly delighted to have my original poem printed in the Ave Maria. I feel that its appearance in the maga-

zine would render some benefit to students from other schools. As the poem I've written is of considerable length, I think it isn't necessary to add more to the contents of this letter.

ABRAHAM LINCOLN

On the 12th of February we celebrate
A very, very important date.
'Tis indeed a day of joy
For every honest girl and boy.

On this day a very wise man was born
With neither ball or rattle nor horn;
Grew up to be a great, great man,
With an intelligent mind and a very strong hand.

Born in a log house, nevertheless
Took every opportunity, you see;
He studied hard to gain his fame
And soon was given that wonderful name.

Splitting logs for the railroad, did he
On which we all ride even you and me
With his axe and his arm
Never did he do any harm.

Later he became a storekeeper
Though never known as a cheater.
Seeing that it was necessary for an education
He started to learn with firm determination.

He sat by the fireplace,
And in his mothers buried his face.
She taught him to read and to write
And when it was necessary he would fight.

He soon grew to be a man
And his complexion grew tan;
According to his size he was tall,
Though his nose was not quite so small.

He was(m) nominated president
Known by every honest resident
Known by the rich and the poor
As a man whose aim was aid to secure.

He sympathized with the slaves, down south
Who suffered an enormous amount.
Bravely declared they would be freed
Before any other attempt had' proceed.

Although elected twice to the presidential course
He humbly abandoned the thought of his source.
He'd took into his strong hand the document
And signed it, which caused many a comment.

Rejoicing with released negroes
Then to give his inaugural address he
Wishing for nothing but tranquility
As he appears in the theatre of nobility.

When suddenly a crash was heard, there
Which aroused the people everywhere.
Poor Lincoln! He was assassinated
By an actor whom all good hated.

Dear Lincoln this is life of Lincoln in short
And I'm sure you all think he was a good sport
He was friendly with rich, kind to the poor
In spite of the hardships he oft' had to endure.

Best regards

Helen Varga,
Eighth Grade pupil

677 So. Frant Street,
February 19, 1929
Steelton, Pa.

Dear Editor:

I am writing my second poem for the readers of the Ave Maria. It is a poem of George Washington. I hope the readers of the Ave Maria will enjoy in reading it which is as follows:

GEORGE WASHINGTON.

In Virginia Washington was born
There the sun shone in the morn;
George Washington was kind
And he had a good mind.

Washington was gentle not cruel
And he went to school
He was a good writer
But also a good fighter.

Washington was not coarse
And he had a good horse
Washington went to war
Soon he reached the Delaware shore.

The fields were covered with snow,
Where the soldiers marched six in a row
They had half frozen feet
And there was nothing to eat.

The soldiers did not have good coats
But they went in the boats,
Washington had a good advise
To cross the Delaware through the thick ice.

At Trenton Washington won a battle
The Hessians did not gabble.
With the Hessians Washington took care
And Washington recrossed the Delaware.

Washington became commander in chief
And he had a good relief
He had a good education
And became the president of our nation.

I hope the readers of the Ave Maria have enjoyed reading the poem. I am

Sincerely Yours,

John Movrin.

514 South Second Street,
Steelton, Penna.
Feb. 15, 1929.

Dear Rev. Father:

I consider it quite suitable to write you a few lines. I'm assured that you will not reject my first letter.

At the present, I am attending St. Peter's School. We have completed our semi-annual tests, which were rather difficult. Now I will try to study more diligently so as to make effective marks in June. If the final test proves to be prosperous, I shall then be able to continue school in Steelton High.

Last week, our sister made an assignment to compose a poem about Lincoln. I tried my best, and as sister commended it, I decided to have it printed in the Ave Maria. Hope every reader enjoys the poem, which reads as follows:

ABRAHAM LINCOLN.

O, honest, earnest Abe,
Whose honesty was as gentle as a babe's,
Born in a cabin near the stream;
Was this man of whom the wideworld dreams,
Tho, as poor a boy as can be,
Into a great man transferred he.

Our Abe was one of natures' great men,
Whose character was preferred for ten,
Learned from childhood with honesty,
Which gave nation a gayety,
And always loved was this man of ours,
Where name is mentioned every golden hour.

Theresa Straus,
8th Grade pupil.

1929 West Twenty-third Street,
Chicago, Illinois.
Feb. 28, 1929.

Častiti gospod urednik!

Mogoče Vas bo zanimali vedeti kako se imamo v našem osmem razredu v šoli Sv. Štefana. Pred enim tednom smo začeli zbirati za nov mašni plašč. Se skušamo kdo bo imel več fantje ali dekleta. Dečki smo že precej nabrali. Dekleta imajo manj, pa ne marajo povedati koliko imajo ker jih je sram, da smo jih mi fantje dali v koš. Plašč bode blagoslovljen desetega marca. Sedaj pa Vas častiti gospod urednik lepo pozdravim.
Vaš
Stanly Wolsic.

315 Myers Street,
Steelton, Pa.

Dear Rev. Father:

Just a few days ago, we lost one of our dear class-mates and friends, Mary Malesic, who was a good, studious girl in the 2nd grade. The students of our school saved up for masses that will be offered for her in the future.

On Shrove Tuesday the church Committee will give a dance in the St. Aloysius Hall at the same time there will be a hog chanced off for which we got tickets to sell yesterday. The five pupils that sell the most tickets will be given prizes. So we all are trying our fortune. Next time I shall tell you of my success.

Sincerely Yours

Mary Tezak.

421 Swatara Street,
Steelton, Pa.

Častiti g. Urednik!

Rada bi Vam sporočila da sem zgubila mojo malo sestrico. Ona je zbolela na "tonsils". Bila je bolna samo eden teden. Po zdravnikovem naročilu je morala v bolnišnico. Tam je umrla še isti dan. Meni je zelo žal po moji sestrici. Najbolj jo pogrešam zjutraj v šolo. Ker tudi ona je že hodila v šolo, v drugi razred.

Vsem njenim součenkam se najlepše zahvalim, da so jo prišle pokropit in da so bile pri pogrebu.

Priporočam Vam v molitev mojo sestrico in Vas lepo pozdravim
Katarina Malešič.

1844 West 22nd Place,
Chicago, Ill.
Feb. 12, 1929.

Častiti Gospod Uradnik:

Pri nas dobimo tudi Ave Maria in komaj čakam da pride vsaki mesec. Videl sem pisma drugih fantov in deklic, namenil sem tudi jast napisati malo pisemco. Jast sem enajst let star in učenec šestega razreda v šoli sv. Štefana v Chicagi. Naša sestra učiteljica je častita sestra Teheresa. Otroci njo imamo zelo radi. Jutre je prvi postni dan, poskusil bom hudo priden biti. Za danes bom končal moje pismo, bom še drugič kaj več pisal. Pozdravljam vas v imenu očeta, matere, bratov in mojih sester.
Z Bogom
Frank Madic.

Arbor Ave. 21100.
Euclid, Ohio.
Feb. 14, 1929.

Prečastiti g. Salezij:

Marbet mislite, da so same punce v Euclid — zato, ker še ni noben boys pisao. Bum pa jaz Vam povedao in vsim ki čitajo Ave Marija, da nam je pred trem tedn skor crkv sv. Kristine zgorova. Če ne bi bvo naša syster poklicava firemen pa bi blo ponj — tako pa je zgoroe podin strop — nekaj stene pa je vse

zamazan — ko bo dali insurenc dnar bodo pa popravil in bo vse lepo — naj bol nam je žao za Mter Božjo ki jo je ogenj uničio.

Mi bi lajkl da bi nam odgovaril v Ave Marija, kakor tu delaj u drugih newspaper če otroc kaj napišu. Vsi na Euclidskem kornerju Vas lepo pozdravimo, posebno

Vincent Zitnik.

Častiti Gospod urednik!

Tudi jaz sem se namenil napisati nekaj v list Ave Maria. Jaz sem star 11. let, hodim v šesti razred. Imam še enga brata in dve sestrice. Jaz in moj brat se hodima slovensko učit. Po- učuje nas Rev. M. Slaje. Župnik naše fare St. Marys v Collinwood, Ohio. Oni se veliko trudijo za naša fara. Njih delo se vidi ve se povsot. Zakar smo jim zelo hvaležni. Tukaj prinasa imamo novo osem razredno šolo in povečano cerkev. Pa kot vse kaže bo treba narediti še enkrat tako veliko šolo in cerkev. Tako fajn napredujemo pri nas.

Tam pri vas v Lemontu tudi fanj napredujete kot beremo v Ave Maria. Moja mama so bili že enkrat tam pri vas pravijo da je zelo lepo. Tudi jaz bi vas rat enkrat šel obiskat. Ko bi imel denar bi prišel takrat ko bo tam pri vas vseslovenski katoliški shod.

Takrat vem da bo veliko ljudi prišlo na to vaše Ameriško Brezje. Ljubi Bog naj blagoslovi to lepo misel ameriških Slovencev.

Sprejmite najlepše pozdrave od mene, mojga bratca in od sestric. In od ata in mame. Posebno pa od mene.

Edward Glavan,
Collinwood, Ohio.

Odgovor. Tebi in drugim: Zahvalim se Ti za pismo in Ti posebe odgovarjam. Ko bi nas bilo več Fathrov in bi potem imeli vsak manj dela, bi lažje dobil časa za odgovarjanje. Zato pa le hitro študiraj, da boš tudi Ti kedaj postal naš Father. — Veseli me, da se oglašate od vseh strani in da mi pošiljate pozdrave ali v imenu celih razredov ali pa kar v imenu kornerjev, kakor je Vaš euclidski. Seveda se spodobi, da tudi jaz pozdravim kar cele razrede in kornerje. Prav poseben pozdrav pa veljaj Tebi, ki si se me spomnil za sv. Valentina.

Tvoj in vseh mladih:

Urednik A. M.

1929 W. 23. Street,
Chicago, Ill.
Feb. 26, 1929.

Častiti gospod urednik:

To je moje prvo pismo v "Ave Maria". Jaz sem trinajst let star in v sedmem razredu. Obiskujem šolo sv. Štefana v Chicagi. Imam tri brate in eno sestro.

Moj brat, ki je v osmem razredu, in jaz sva prodajala Ave Maria Kalendarje za leto 1929 in sva jih prodala čez pedeset. Denar ki sva ga zaslužila sva kupila božično darilo za Ata in Mamo, potem sva jim pa voščila vesele božične praznike. Drugo leto bomo še prodajala Ave Maria če bomo še živele.

Lepo prosim, da bi moje pismo natisnili v Ave Maria. Drugič bodem pisal bolj dolgo pismo.

Zdaj Vas pa lepo pozdravim

Frank Wolsik.
1923 West Twenty-first Place,
Chicago, Illinois.
March 5, 1929.

Častiti gospod urednik!

Jaz sem sedaj v osmem razredu. Častiti gospod župnik so nas prosili če be kaj prinesli denarja za nov mašni plašč. Fantje so nas do sedaj prekosili, imajo več denarja, pa boste videli da bomo dekleta nazadnje več imele.

Jaz hodim v šolo Sv. Štefana. Rev. Father Paschal nas učijo katekizem in zgodbe.

"Opazila sem v "Ave Maria" da veliko otrok piše. Tudi jaz bom še večkrat pisala. To je moje prvo slovensko pismo.

S pozdravom

Albina A. Kavcic.

St. Vitus School,
Feb. 23, 1929.
Cleveland, Ohio.

Dear Father:

I have noticed your answer in the "Ave Maria" to boys and girls of all different parishes so now, I am coming to you with an echo from St. Vitus.

I am in the fifth grade. My teacher's name is Sister Mary Claritta. I am in a dandy club Orel or Engle in English.

We have wonderful times. Our leader is Rev. Father Jager. "Boy he's swell!" Christmas time he gave all the children member's and teacher's a present.

I got a leather cap lined with flannel and it sure won't let my ears freeze.

Father Jager is a dandy! We all like him very much.

In July we're all going to try to scrape some money and go with him to Lemont, to show what Orel can do. I can hardly wait, so I am now ending in saying 1, 2, 3, 4, Who are we for Orel — Orel

Rah! Rah! Rah!

Sending best regards to You, and all the boys and girls in your corner

Joseph Schmuck,
6509 Scheafer Ave.

Častiti Father Gospod Urednik!

Jest sem vaša postkarta dobila in vas dar, ker se vam morem lepo zahvalit in tut sem se še jest rezveselila. In jest nesem več mislenla da be bli vi moje pismu dajle v Ave Maria. Zater ka sem slabu naradila namara da ta je pa še slapši.

Zdaj Januarje smo imele teste. In jest sem jih še precej dobru naradila. Zdaj jest nejmameneč posebnega pisat, kakor da vam pošilem 1 toler za svejčke za zdoje ker Matre Božje.

Druga riza se bom še oglasila pa bom bulše in lepše naradila. Vas lepo pozdravim,

Anna Furlan,
Cleveland, Ohio.

901 Commonwealth Avenue
Waukegan, Ill.
March 6, 1929

Rev. and Dear Father:

I have read many letters which were written by the boys and girls in the Ave Maria. I enjoy them when I read them. I always wait for the mail man to the Ave Maria so I can read the letters.

I haven't seen many letters from Waukegan, so I thought I'd write you one. This is my first letter I am writing you, but after a while I will write to you more times.

I am in the sixth grade in the Mother of God School, my Sister's name is Sr. Laurentia. She is very good. She tells us stories. I have three brothers that go to school, their names are Charles, Joseph and Rudolph. We got our report cards today. I got good marks, my general average was 93. I will pray

for you and try to go to receive Holy Communion for you often. Father do not forget to write. I send you my best regards to you and your friends.

I am yours 'sincerely

Mary Grom.

P. S. I hope there will be room for this letter in the waste-paper basket. Please excuse my poor writing.—**Mary Grom.**

A UNIQUE LAW-SUIT.

From A Verbal Account by **J. Chesnik.**

Translated From the Slovenian by **Albina J. Wahcic.**

THE originator of this anecdote is unknown to me. It may have been the facetious itinerant minstrel, the loquacious village go-between, or, perhaps a shrewd peasant. Despite all endeavours to trace the story it remains an enigma to me and will in all probability remain so for the rest of my days. However, this fact does not depress me; for, it is the contents, the kernel, that is important, although the origin would also prove interesting. Nevertheless, tradition stubbornly persists in silence upon this point, for which reason I, as the present and an accurate narrator must do likewise.

As it happened.

Farmer Florian Zheja was returning from the town market where he had sold a handsome pair of oxen for the neat sum of four hundred florins. He immediately deposited this money in the bank to draw more interest, for Zheja was extremely parsimonious. He picked up and hoarded every horse-shoe, every button, every bit of rusty iron that he found on the road and saved it on a shelf in his home. He never entered an inn, never. On going to the city he would always take along a small lunch, consisting usually of half a loaf of bread and a few handfuls of boiled beans. Today, he remained faithful to this custom. 'But alas, the way was long, he was detained in town, and his lunch was all gone. Small wonder, then, that on the way home he began to feel peckish.

It was springtime of the year with birds singing in the groves and glens where all was fragrant in its greenness and bloom, where the young and tender leaves quivered in the golden rays of sunshine.

"Sakes alive, but I'm hungry! How absurd!" He began to pacify his humanly craving and hungry self. "Now be sensible, you can stand it a little longer, we will soon be home."

All in vain. His hunger would not be appeased with soothing words.

"There is a two-hour walk before us, yet, Zheja. Thing of it, and do not be so miserly. Ogrin has a large inn just ahead, although it is late, you will surely be able to get something in the way of a lunch."

"Fool, do you want to reduce me to beggary? You are quite old, you have had all kinds of experiences. You can stand this, but I refuse to part with my hard earned money. I never enter an inn and why should I break my habit today?"

"I am hungry, give me something to eat, and that's final."

Very reluctantly Zheja stepped into Ogrin's tavern which stood somewhat isolated by the road side. Round about it, the orchard was in bloom, to the left the meadow stretched, beautiful in its verdancy; to the right, a pine forest. Below the inn flowed a deep river which turned the two large wheels of the flour and saw mill.

It was twilight when Zheja walked into the inn. Not a living soul was to be seen nor heard.

"Nothing doing, greedy!" he muttered.

"Call! Why don't you? Get someone's attention!" his inner self advised.

Zheja pounded twice with his cane upon the table at which he sat.

"Ho! Ho! where is everybody? Ogrin, where are you?" The innkeeper, a small, well-built man with a good-natured face came in slowly from somewhere behind.

"Good evening, Zheja, good evening. I am glad to see that you have come to my inn. That is fine of you, very fine. With what might I serve you? A half litre wine, eh?"

"I am hungry, quite hungry. Have you anything warm for an empty stomach?"

"Nothing ready. Many people returning from market were here today. The soup is all gone, so is the meat and the chicken. Perhaps you would like a couple of fried eggs?"

"That will do, three fried eggs and a piece of bread will be enough!"

"At once, at once! Don't you want anything to drink?"

"Well, if you insist, a quarter of a litre wine. Water would do just as well."

While serving his guest, the innkeeper spoke of the weather and of business.

"Business is middling, this year, Zheja. How goes it with you? Are you well, contented? I hear that you have saved quite a bit, that you are raising twenty head of cattle and that you are always depositing money in the bank. In comparison, I am a beggar. My son, whom I have educated, has cost me much. At present he is a lawyer in Ljubljana."

"Not so bad, Ogrin, not so bad. I have nothing to complain about, but people exaggerate."

"Excuse me, Zheja, I must see if all's well in my saw mill. I'll return at once."

Ogrin went out. Zheja hurriedly finished his lunch.

"I am in a hurry and Ogrin is not here. It's all right with me; I can save something. Why waste the money! Why should I pay for these old eggs and sour wine? Just right, just right. But quickly away, before he catches me."

As a thief, he slunk away and walked rapidly towards home.

When Ogrin returned a surprise awaited him. Zheja was nowhere to be seen. He called but received no answer.

"By gosh! Got one over on me! He has cheated and impoverished more than one; but I'll show him. I'll send him a bill for these farthings. Let me see, how much will that amount to. Eggs at six, that's eighteen; bread, five—twenty-three; wine, ten—thirty-three farthings in all. If he does not pay I will sue him; my son in Ljubljana will fleece him all right."

It was dark when Zheja reached his village. In the far end of it there was but a dim light to be seen in the small though comfortable hut of Anton Medved. Nearly every day, this young man went to Ljubljana, where he earned a little money selling lard, eggs and the like. He lived content with his aged mother, although they were not by any means wealthy. He wanted to marry; he knocked on the door of Zheja, who had a lovely young daughter, Marian, whom Anton loved. But Zheja was deaf to Marian's pleadings and Anton's persuasion.

"I want a rich bridegroom for my daughter, not such a beggar."

Anton Medved did not ask again, but he continued loving Marian. Moreover, it was his conviction that by and by he would win her. He was a wide awake young man and read much. Many a villager came to him for advice.

As Zheja passed the hut he looked through the window. Anton sat at the table reading a newspaper, his mother drowsed on a bench.

"Read on, theorize and study. All this will not help you much. You'll not get my daughter if you ask a hundred times," thought Zheja.

"Not so fast," an inner voice whispered as he continued through the village.

(To be continued.)

IN THE REALM OF BOOKS

By Albina J. Wahcic

Winsor, G. McLeod: "Vanishing Men" (1927)
William Morrow and Co., New York.

Permit me to quote the Foreword of the "Vanishing Men":
"The materials from which the following narrative has been compiled are taken from several different sources. For that part of the narrative which records my own personal experiences I am myself solely responsible, and I have drawn upon a not unretentive memory in the endeavour to make it an exact and faith-

ful record. I have also freely consulted the files of the Daily Press. The accounts of the investigations of the Criminal Investigation Department are based on first-hand information, and are absolutely accurate. The same cannot perhaps be said of the conversations between the officials of that Department. In reporting these I have followed the method of the Greek historian, Thucydides; that is to say, I have put into the mouths of the speakers the words which best give the sense of the conversation. Obviously they cannot have the accuracy of a short-hand report. But the memories of the C. I. D. are long; and those who read to the end of my story will understand how and why they were placed so unreservedly at my service — even to the reproduction of comments, not always complimentary, upon my own character and behaviour. Last, and far from least, of the 'documents in the case' must be mentioned that singular diary, to which I alone have had the access. Aylmers, 1926

Henry Fordyce".

Wentworth, Patricia: "Anne Belinda" (1928)

J. B. Lippincott Co., Philadelphia & London

"What have the family done with Anne Belinda? That is the question Sir John Waveney, a Canadian who, as the next male in line has inherited her father's title, determines to answer. Her twin sister said Anna was in Spain, yet John caught a glimpse of a distraught Anne in Jennifer's garden. How he finds Anne and solves the mystery of her disappearance, makes entertaining, light reading."

Boyd, Thomas: "Shadow of the Long Knives", A Novel (1928)

C. Scribner's Sons, New York.

The Indians are driven out of their territory by the settlers. A white man who had been orphaned at quite an early age, associated and lived with Indians for many years, learned their language and ways and means of living, was their good friend, and plays an important and interesting part in the novel. The Englishmen always find him a willing interpreter and good peace maker whenever any trouble comes up with the Indians. On one occasion he rescued a white girl from the captivity of Indians. Her father had been massacred by hostile tribes on the warpath. Her mother died as a consequence of the sorrow. The story gives us a picture of the Middle West in pioneer days. Green, Anna Katharine: "The Woman in the Alcove" (1906)

The Bobbs-Merill Co., Publishers

Mrs. Fairbrother, a very beautiful woman has in her possession a diamond of marvelous size and magnificent beauty. She wears this gem at an important ball of the season. In course of the evening she is murdered in the alcove and her gem is stolen, apparently. A young man, a dealer in gems, is accused and arrested. A very intriguing mystery and detective story in which the plot is gradually and logically unfolded.

Whitlock, Brand: "Big Matt" (1928)

D. Appleton & Co., New York

"A novel for the political year is this story of a popular governor. Brand Whitlock draws in contrast two men who have their counterparts in every state capitol, no less than in Washington: John Blake, a governor of great ability and high purpose and Big Matt Holt, a politician of the old line, a bluff and easy personality, the boss of the state machine."

VSEBINA APRILSKE ŠTEVILKE:

Rimsko vprašanje — rešeno.....str. 97-98 in 115-116	Neznani umetnikstr. 112
Mesečni pridigar (štiri pridige)str. 99-100	Pri teti v Šmarci (pesem)str. 112
Sočna pomlad (pesem)str. 100	Sedem Marijinih besed (VII.)str. 113
Zgodi se Tvoja volja (zgodba).....str. 1001-102	Drobne vestistr. 114
Nove fonografske plošče (IV.)str. 102	Policija (povest)str. 116
Za može, za žene in za druge:	Glasovi od Marije Pomagaj.....str. 117-119
Kjer je žena, tam je zmaga!.....str. 103	Iz našega ofisastr. 120
Voščilka (šaljiv prizor)str. 103-105	Naši mladini:
Pomladno jutro (pesem)str. 105	Slovene literaturej. 121
Pozabljen amulet (povest)str. 106-108	Pismap. 121-124
Laktancij o rimskih preganjavcih.....str. 108-110	A unique law-suit (anecdote)p. 124-125
Frančišek in naravastr. 110-112	In the realm of booksp. 125-126

Vseslovenski katoliški shod v Ameriki.

Pokrovitelj: NJ. EMINENCA GEORGE KARDINAL MUNDLEIN, D. D., naškoj čičaški.

Vrhovni predsednik: REV. J. J. OMAN, 3547 E. 80th Stret, Cleveland, Ohio.

Častni predsedniki: RT. REV. A. OGULIN, Msgr., RT. REV. M. BILBAN, Msgr., VERY REV. B. SNOJ, O.F.M., kom., VERY REV. M. ŠAVS, dekan, VERY REV. J. E. SCHIFFRER, dekan, VERY REV. A. MIKŠ, dekan. Med častne predsednike so vštetí tudi vsi bivši duhovni vodje K.S.K.J. in D. S. D.

Aktivni predsednik: ANTON GRDINA, 1053 E. 62nd Street, Cleveland, Ohio.

Podpredsedniki: REV. KAZIMIR CVERČKO, O.C.M., REV. ANZELM MURN, O.F.M., REV. JOSIP ŠKUR, MRS. MARY GLAVAN in MRS. ANTONIA STRUNA, namestnica.

Tajnik: REV. SALEZIJ GLAVNIK, O.F.M., Box 443, Lemont, Ill.

Blagajnik: LEO MLADIČ, 1941 W. 22nd St., Chicago, Ill.

V širši centralni odbor spadajo vsi slovenski duhovniki v Ameriki, katoliški uredniki, Josip Zalar, tajnik K.S.K.J. in Geo. Stonich, predsednik D.S.D.

Izvrševalni odbor: VERY REV. B. SNOJ, O.F.M., REV. ANZELM MURN, O.F.M., REV. SALEZIJ GLAVNIK, O.F.M., JOHN JERIC, LEO MLADIČ, LEO JURJOVEC in drugi načelniki centralnih odsekov.

Prosvetni odsek: VERY REV. B. SNOJ, O.F.M., REV. V. ŠOLAR, O.S.B., REV. CIRIL ZUPAN, O.S.B., REV. J. M. TRUNK, REV. P. PODBREGAR, in trije uredniki katoliških listov.

Vseslovenski katoliški shod se vrši v dnevih: 6., 7. in 8. julija letos 1929.

Organizacije, društva, rojaki in rojakinje pripravite se za ta shod. Takega še ni bilo med nami ameriškimi Slovenci. Vabite svoje prijatelje in agitirajte vsepovsod za čim večjo udeležbo!

DO. 15. APRILA naj v vsaki naselbini izvolijo delovni odbor, ki bo potom svojega tajnika v stalni zvezi s centralnim tajnikom.

Za vsa pojasnila in podrobnosti se obrnite na tajnika shoda: Rev. Salezij Glavnik, O.F.M., Box 443, Lemont, Ill.

Za bližajoči se mesec majnik

priporočamo

čč. gg. duhovnikom, družinam
in posameznikom

našo

VELIKO ZALOGO ŠMARNIC

- 1) MARIJA IN SV. MAŠA, platno, rdeča obr.95c
- 2) MARIJA VRTNARICA NAŠEGA SRCA, plat., rdeča obr.95c
- 3) LAVRETANSKE ŠMARNICE, platno, rdeča obr.95c
- 4) NA SVETO GORO, platno, rdeča obr.95c
- 5) ZNAMENJE NA NEBU, platno, rdeča obr.95c
- 6) MARIJA, VZOR KRŠČANSKEGA ŽIVLJENJA, pl., rd. obr.....95c
- 7) MARIJA V PREDPODOBAH IN PODOBAH, platno, zlata obr.....95c
- 8) ŠMARNICE ARSKEGA ŽUPNIKA, platno, rdeča obr.95c

ZA MARIJIN MESEC

priporočamo posebe še sledeče knjige:

- GOVORI ZA MAJNIK IN ZA STANOVSKÉ DRUŽBE. Finžgar. Knjiga polna zlatih nauk in vseskozi zanimiva 45c
- SPOLNUJ ZAPOVEDI. Pouk za življenje 50c
- SREČNI BODIMO. Nauki, kako lahko že na zemlji dosežemo pravo srečo..... 50c
- KRŠČANSKO-KATOLIŠKO NRAVOSLOVJE. Poučna knjiga in poleg tega zanimiva, da jo bo vsakdo z užitkom čital..... 75c
- LURŠKI ČUDEŽI. Popis posameznih slučajev in zanimivih okoliščin, v katerih se ti čudeži gode 75c

Naročilom blagovolite priložiti potrebni znesek in ga pošljite naravnost na

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Zvito. — "Moj sin, za imendan ne želim nič drugega, kakor da bi bil ti res priden in poslušen." — "Mama, potem ti pa rajše kaj lepega kupim!"

* * *

Danzguba. — A.: "Včeraj sem videl vašega očeta. Kako krepek in postaven mož je še — in kako čudovito lepe srebrno-bele lase ima." — B.: "Da, vidite, za to o lepšavo se mora samo meni zahvaliti."

* * *

Raztresen. — Dijak (na izletu): "Glejte, gospod profesor, kako lepo se zvija reka po dolini." — Profesor: "Da, da, gotovo je kdo nanjo stopil."

* * *

Iznenadenje. — "No, papa, sedaj sem se pa pod vodstvom mame in kuharice že dobro naučila kuhati. Sedaj te pa prosim za izne-

nadenje, ki si mi ga obljubil."

— "Prav rad, draga Zorka! S prvim odslovimo kuharico."

* * *

Optika. — Sinček: "Prosim, mama, ali tvoja očala povečavajo?" — "Seveda, dete." — "Potem, prosim, jih odloži in mi daj kos torte."

* * *

Priporočilo. — A.: "Ali si bil pri zdravniku, katerega sem ti priporočil?" — B.: "Da, bil sem, a ko sem mu povedal, da si mi ga ti priporočil, je takoj zahteval predplačilo."

* * *

Dobro se je odrezal. "Ampak Peter," je začel oče, "to je vseeno. Ali nisi bral v katekizmu: Ako te kdo udari v levo lice, nastavi mu še desno." — "Že vem, toda on me je pa po nosu vsekali in nos imam vendar samo eden."

Rev. P. Evstahij:

ISKRICE.

1. STARO—NOVO.

Zakaj izrek je ta-le duhovit? — Zato, ker v nov izraz je duh ovit.

2. "VSAK IMA SVOJ PRAV."

Zakaj ljudje se često pravdajo? — Zato, da sebi vsak — si prav dajo.

3. MOŠKE IN ŽENSKÉ RIME.

Kako naj z rimo že moža priznam?—

—AdAM! —

In ženska rima, čuj, kako odmeVA?

—EVA!

4. TEKOČE RIME.

Na kaj rima se AMERIKA?

— Pri delu krepko je KOLERIKA!

5. MEHIKA.

"Mehka nisi, Mehika,

kri prelivaž — brez srca!" —

"Bog bo sodil Kaljesa! — — —

Sveta smrt hčera, sinov
daj spokornim blagoslov!"

6. MUSSOLINI.

Ljudstvu se laska

Cerkvi se hlina

volk-spokornik

— Mussolini.

Pozor mladeniči!

Brez dvoma je med našimi slovenskimi mladeniči v Ameriki mnogo takih, ki sicer ne čutijo v sebi poklica za duhovski stan, pač pa imajo srčno željo iti v samostan, da bi lažje zveličali svojo dušo. Taki bi našli v našem komisarijatu, ki se vedno bolj širi, tisto mirno življenje, po katerem hrepeni njih srce. Kot samostanski bratje bi lahko silno veliko storili za čast božjo in zveličanje ljudi tako s svojim delom kot zlasti še z molitvijo.

Da postane mladenič samostanski brat, se zahteva samo trdna volja služiti Bogu po našem vodilu ter telesna sposobnost, da more izvrševati opravila v redovnem stanu. Zlasti so dobrodošli mladeniči, ki so izučeni v kakemkoli rokodelstvu. Novodošli so šest mesecev kandidati. V tem času imajo dosti prilike, da spoznajo svoj poklic, ker vidijo od blizu redovno življenje. Če jim ne ugaja, lahko zapuste samostan; ako se pa odločijo ostati, potem dobe redovno obleko in so sprejeti v naš red, ki ima že nad devetnajst tisoč redovnikov.

Mladenič, zakaj ne bi poskusil tudi ti?

Za nadaljna pojasnila piši predstojniku na ta-le naslov:

VERY REV. COMMISSARY PROVINCIAL,
LEMONT, ILLINOIS.

Društvom se priporoča v naklonjenost

Edward W. Wolf

PORTER STREET, LEMONT, ILL.

Phone: 52-J.

Imam v zalogi SLADOLED (Ice cream),
RAZNOVRSTNO SODO IN DRUGE BREZ-
ALKOHOLNE PIJAČE.

— Pri meni dobite vsak čas tudi led. —

Vsa naročila pripeljemo na zaželjeno mesto.